इस्लाम परिपूर्ण धर्म

[नेपाली - Nepali - نيبالي]

लेखक

शैख मुहम्मद अल अमीन बिन मुहम्मद अल मुख्तार अशशन्कीती

ℰℐ℮ℛ

अनुवादक

अतीकुर्रहमान मु.इदरीस खान मक्की

संशोधन

मुहम्मद इदरीस सलफी

الإسلام دين كامل

للعلامة الشيخ
محمد الأمين بن محمد المختار الشنقيطي

ﮋﮊ

ترجمة

عتيق الرحمن محمد إدريس خان مكي

ﮋﮊ

مراجعة

محمد إدريس سلفي

بسم الله الرحمن الرحيم

To connect Translator: 0501372254

للتواصل مع المترجم: 0501372254

अनुवादकसित सम्पर्क गर्ने नं. ०५०१३७२२५४

प्रथम प्रकाशन साल सन् २०१५ ई. सं.

नि:शुल्क वितरणको लागि मात्र

पुस्तक पाइने ठेगाना -:

□इस्लामिक गाइडेन्स सेन्टर कपिलवस्तु नगरपालिका

व.नं. ९ महुवा तौलिहवा कपिलवस्तु (नेपाल)

सम्पर्क नं. ००९७७९८१९४३७७५८

सउदी नं. 00966-0501372254

□इस्लामिक गाइडेन्स सेन्टर रबवा अल् रियाज सउदी अरबीया

प्रस्तावना

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम

समस्त प्रकारका प्रशंसाहरू अल्लाहकै लागि छन् जसले यस संसारलाई उत्पन्न गर्‍यो, र यसमा बसोबास गर्नुको लागि नानाथरीका प्राणीहरूलाई अविष्कृत गर्‍यो, र जसले हाम्रो हृदयलाई आफ्नो सत्मार्गतर्फ लगाइदियो, र आफ्नो श्रद्धा एवं प्रेम र आदरबाट परिपूर्ण गरिदयो। र म गवाही दिन्छु कि त्यस अल्लाह बाहेक कोही सत्य पूज्य छैन, त्यो एकलै छ, त्यसको कोही सहभागी छैन। र म गवाही दिन्छु कि मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम अल्लाहका भक्त एवं सन्देष्टा र मित्र हुनुको साथै मनोनीत दूत हुन्। जहाँलाई अल्लाहले सन्देष्टाहरूको आगमनक्रकको अन्तराल पश्चात पठायो, ताकि समस्त मानवजातिलाई वासना र हवस पूजाबाट बचाएर धरती आकाशको स्रष्टासित संलग्न गरुन्। यसर्थ मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम समस्त मानवजातिका नायक थिए, र उहाँको निमन्त्रण समस्त सृष्टिको लागि दया र मार्गदर्शन थियो, र समस्त संसारको लागि

शुभसमाचार हुनुको साथै समस्त शोषित र अपमानितहरूको लागि स्वतन्त्रता पनि थियो। तसर्थ अल्लाहको अत्याधिक शान्ति र दया अवतरित होस् मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लममाथि, र उहाँका घरपरिवार र समस्त साथीहरूमाथि र ती सबैहरूमाथि जुन प्रलयसम्म उहाँको पद्धतिमा हिंड्ने छन् ।

प्रस्तुत पुस्तक इस्लामका प्रसिद्ध विद् शैख मुहम्मद अमीन अश्शन्कीतीले लेखेका लेखहरूमध्ये एउटा लेख हो जुन इस्लामधर्मका विशेषताहरूबारे ज्ञान गराउँछ। यसको विषयवस्तु अति महत्वपूर्ण भएकोले मैले यसको अनुवाद आफ्नो मातृ भाष नेपालीमा गर्नुको लागि मनोनीत गरेको छु। यसर्थ मेरो समस्त प्रयास यस कुरामा केन्द्रित रमनेछ कि म यस किताबमा भएका समस्त कुराहरूलाई कुरआन र हदीसको प्रकाशमा उस्तै सिद्ध गर्न सकूँ जसरी यसको लेखकले दर्शाउन खोजेका छन्। मेरो अल्लाहसित प्रार्थना छ कि अल्लाह आफ्नो दयाले मलाई मेरो लक्ष्यमा सफल पारुन्, साथै पाठकवर्गसित पनि सादर अनुरोध गर्दछु कि यस अनुवादमा कुनै त्रुटि भेटिएमा निम्नको ठेगानामा

त्यस त्रुटितर्फ हाम्रो ध्यानाकर्षण गराइदिएमा तपाईको आभारी हुनेछु ।

र मलाई आशा छ कि मेरो यो सानो प्रयासबाट जनसमुदायलाई लाभ पुग्नेछ र अल्लाह मेरो यस सानो प्रयासद्वारा हाम्रो समाजलाई कुमार्गबाट निकालेर सुमार्गमा लगाउनेछ । अल्लाहसित विन्ती छ कि अल्लाह मेरो यस प्रयासलाई कबूल गरी मलाई र मेरो घरपरिवारका समस्त सदस्यहरूलाई स्वर्ग प्रदान गरुन्, र मेरो स्वर्गीय आमा र बाजेलाई क्षमादान दिई स्वर्गमा उच्च स्थान प्रदान गरुन् । (आमीन)

अनुवादक

अतीकुर्रहमान मुहम्मद इदरीस खान मक्की

कपिलवस्तु नगरपालिका वार्ड नं. ९ महुवा

तौलिहवा कपिलवस्तु (नेपाल)

email- atiqkhannp1982@yahoo.com

सम्पर्क नं. ००९७७९८१९४३७७५८

सउदी मो. न. ००९६६५०१३७२२५४

प्रक्काथन

समस्त प्रकारका प्रशंसाहरू अल्लाहकै लागि छन् जुन समस्त जगतको प्रतिपालक हो, र अल्लाहको दया र प्रशान्ति अवतरित होस् हाम्रा प्रियतम् नबी (सन्देष्टा) मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लममाथि र उहाँको घरपरिवार र समस्त साथीहरूमाथि, र ती समस्त मानिसहरूमाथि जुन उहाँ सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको आमन्त्रणलाई निरन्तरता दिए ।

तत्पश्चात: त यो त्यो बक्तव्य हो जसलाई मैले मस्जिदे नब्वीमा मग्रिबको शासकको आवेदनलेगर्दा प्रस्तुत गरेको थिएँ, त हाम्रा केही साथीहरूले यसलाई प्रकाशित र प्रसारित गर्ने उद्देश्यले यसलाई लेख्ने अनुरोध गरे, त त्यसै अनुरोधलाई पूर्ण गर्ने उद्देश्यले यसलाई तयार पारेको छु यस आशाको साथ कि अल्लाह यसद्वारा सबैलाई लाभ पुऱ्याउन् ।

अल्लाहको फर्मान छः

﴿ ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي

وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ ﴾ المائدة: ٣

अर्थ : आज हामीले तिम्रो निम्ति तिम्रो धर्मलाई पूर्ण गरिसकेका छौं र तिम्रालागि आफ्ना कृपाहरू पूरा गरिसकेका छौं र तिम्रो लागि इस्लाम धर्मलाई रोज्यौ । (सूरतुल् माइदा ३)

त त्यो दिन अरफाको दिन थियो, र त्यो रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको अन्तिम हज्जको जुम्आको दिन थियो जब यो श्लोक अवतरित भयो[□] यस्तो अवस्थामा कि नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम चाश्तको समय (दिनको एक पहरको समय) अरफातमा उभेका थिए, र यस श्लोकको अवतरण पश्चात रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम ८१ रात्री जीवित रहे । र अल्लाहले यस गरिमामय श्लोकमा यो स्पष्ट पारिदियो कि अल्लाहले

[□] जस्तो कि हजरत उमरले वर्णन गरेको हदीसमा छ, हेर्नुस्: बुखारी किताबुल् ईमान, बाबु जियादतिल् ईमाने वनुक्सानेही १/१७, र मुस्लिम किताबुत्तफ्सीर ४/२३१२, हदीस नं. ३०१७ ।

हामीहरूको लागि हाम्रो धर्म इस्लामलाई पूर्ण गरिदिएको छ जसमा कहिले पनि कमी आउने छैन नत त्यसमा कुनै थपघट र वृद्धिको आवश्यकता नै पर्नेछ, र यसै कारण नबीहरूको आगमनलाई विराम दिदै हाम्रो प्रियतम् नबी मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमलाई समस्त सन्देष्टाहरूको समापक बजाएर पठायो, अल्लाहको प्रशान्ति र दया अवतरित होस् अल्लाहका समस्त दूतहरूमाथि ।

र अल्लाहले यस श्लोकमा यो कुरा पनि स्पष्ट गऱ्यो कि त्यसले इस्लाम धर्मलाई हाम्रो लागि धर्मको रूपमा रोज्यो जसबाट त्यो कहिले पनि क्रोधित हुँदैन, अर्थात त्यसलाई कहिले पनि अप्रिय ठान्दैन, र यसै कारण यो प्रष्ट पारिदियो कि यस धर्म बाहेक कुनै अरु धर्मलाई कसैबाट पनि स्वीकार गर्ने छैन । अल्लाहको भनाई छः

﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ ﴾ آل عمران: ١٩

अर्थ : नि:सन्देह अल्लाहको नजिक इस्लाम नै (साँचो) धर्म हो । (सूरतु आले इम्रान १९)

र आर्को श्लोकमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ آل عمران: ٨٥

अर्थ : जुन मानिस इस्लाम बाहेक कुनै अन्य धर्मको खोजी गर्दछ भने उसको धर्म स्वीकार गरिने छैन र उसले आखिरतमा (परलोकमम) घाटामा पर्नेहरुमध्येको हुनेछ । (सूरतु आले इम्रान ८५)

र धर्मलाई परिपूर्ण गर्नु र त्यसमा समस्त समस्याबारे निर्देशनहरूलाई खुलस्त गर्नु दुवै लोकको अनुकम्पामध्येको हो, जस्तोकि अल्लाहको यो फर्मानमा छ :

﴿ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى ﴾ المائدة: ٣

अर्थ : र तिम्रो लागि आफ्ना कृपाहरू पूरा गरिसकेका छौं । (सूरतुल् माइदा ३)

र यो पवित्र श्लोक यस कुरामा प्रमाण हो कि सृष्टिलाई जति पनि कुराको आवश्यकता दुवै लोकमा पर्नेवाला छ ती समस्तलाई यस धर्ममा राखिएको छ, र जति पनि समस्या आउनेवाला छन् ती समस्तको समाधान यसमा राखिएको छ । र यसको उदाहरण हामी तीमध्ये दश विशाल मुद्दा र समस्यालाई वर्णन गरेर स्पष्ट पार्ने छौं जसमाथि यो संसार निर्भर छ, र जसको आवश्यकता समस्त सृष्टिलाई यस संसारिक जीवन र परलौकिक जीवनमा पर्नेछ, र केही समस्या वर्णन गर्ने क्रममा हामी चेतावनी पनि वर्णन गर्ने छौं जुन समस्तलाई शामेल हुनेछ र ती मुद्दा र समस्याहरू यी हुन्:

१ ☐ एकेश्वरवाद ।

२ ☐ सद्उपदेश ।

३ ☐ सत्कर्म र त्यस बाहेकका कार्यहरूको भिन्नता ।

४ ☐ अल्लाहको पवित्र विधान बाहेक कुनै अरु विधानद्वारा फैसला गर्नु ।

५ □ समाजहरूमा संस्कृतिहरूको अवस्था ।

६ □ अर्थव्यवस्था ।

७ □ सियासत (नीति)

८ □ मुसलमानहरूमाथि नास्तिकहरूको अधिपत्यको समस्या ।

९ □ शस्त्र र संख्याद्वारा नास्तिकहरू (काफिरहरू) को मुकाबिला गर्नुमा मुसलमानहरूको कम्जोरीको समस्या ।

१० □ मुसलमानहरूको हृदयहरू बीच मतभेदको समस्या ।

र हामी यी समस्त समस्याहरूको निकाय र उपचार कुरआनको प्रकाशमा प्रस्तुत गर्ने छौं, र यी कुराहरूको कुरआनद्वारा स्पष्टीकरण गर्नुको अभिप्राय यसैजस्ता अरु कुराहरूतर्फ सचेत गर्नु पनि छ ।

लेखकः

इस्लामका प्रसिद्ध विद्वान

शैख मुहम्मद अल अमीन बिन मुहम्मद अल मुख्तार अश्शन्कीती

पहिलो मुद्दा (समस्या)
एकेश्वरवाद

पवित्र कुरआनको अध्ययन पश्चात यो तथ्य थाहा भएको छ कि एकेश्वरवादका (तौहीदका) तीन थरी छन्:

पहिलो □ तौहीदे रुबूबियत : अल्लाहलाई त्यसका कार्यहरूमा एक मान्नु । अर्थात मात्र त्यसैलाई प्रतिपालक मान्नु ।

त यस एकेश्वरवादको थरीलाई समस्त बुद्धिमानहरूको मनीष प्रकृतिक तौरले मान्नुमा बाध्य छ । अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

अर्थ : यदि तपाईले उनीहरूसित सोध्नु हुन्छ कि “उनीहरूलाई कसले सृष्टि गऱ्यौ ?” त उनीहरूले अवश्य भन्नेछन् कि “अल्लाहले” । त यिनीहरू कहाँ

(विमुख भई) भौतारिरराखेका छन् ? (सूरतुज्जुख्रुफ ८७)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ :

﴿ قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٣١ ﴾ يونس: ٣١

अर्थ : (तिनीहरूसँग) तपाईले भन्नुस् कि तिमीलाई आकाश र धरतीबाट जीविका कसले प्रदान गर्दछ वा तिम्रो कान र आँखामाथि कसको अख्तियारी छ र मृतकबाट प्राणवाला कसले बनाउँछ र प्राणवानबाट प्राणहीन कसले गर्दछ ? र त्यो को हो जसले सबै कामको योजना बनाउँछ ? त तिनीहरूले अवश्य भन्ने छन् "अल्लाह", तसर्थ भन्नुस् कि त्यसो भए तिमी (अल्लाहसँग) किन डर मान्दैनौ ? (सूरतु यूनुस ३१)

र यस सन्दर्भमा धेरै श्लोकहरू कुरआनमा वर्णित छन्। र यस एकेश्वरवादको थरीलाई नै फिरऔनले इन्कार गरेको थियो, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ قَالَ فِرۡعَوۡنُ وَمَا رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٣﴾ ﴾ الشعراء: ٢٣

अर्थ : फिरऔनले भन्योः कि सारा संसारको मालिक भनेको के हो ? (सूरतुश्शुअरा २३)

त त्यो मात्र अहंकारलेगर्दा अनभिज्ञ हुने आडम्बर गरिरहेको थियो, जस्तोकि पवित्र कुरआनमा छः

﴿ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَآ أَنزَلَ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَٰفِرۡعَوۡنُ مَثۡبُورٗا ﴿١٠٢﴾

﴾ الإسراء: ١٠٢

अर्थ : (मूसाले भनेः) कि यो त तिमीलाई थाहा भइसकेको छ कि आकाश र धर्तीको पालनकर्ताले नै तिमीहरूलाई देखाउन र सम्झाउनको निम्ति

उतारेको छ र हे फिरऔन म ठान्दछु कि नि:सन्देह तिमी नष्ट भइहाल्नेछौ । (सूरतुल् इस्रा १०२)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسۡتَيۡقَنَتۡهَآ أَنفُسُهُمۡ ظُلۡمٗا وَعُلُوّٗاۚ ﴾ النمل: ١٤

अर्थ : उनीहरूले अत्याचार र घमण्डको कारण इनकार गरे जबकि उनीहरुका हृदयले विश्वास गरीसकेका थिए । (सूरतुन्नमल १४)

र यसै कारण अल्लाह यस थरीलाई स्पष्ट गर्ने क्रममा प्रश्नवाचक शैली अपनाएको छ जसरी हेर्नुस्:

﴿ ۞ قَالَتۡ رُسُلُهُمۡ أَفِي ٱللَّهِ شَكّٞ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ﴾ إبراهيم: ١٠

अर्थ : उनीहरूका रसूलहरूले उनीलाई भने: कि के अल्लाहको बारेमा तिमीलाई शंका छ, जसले

आकाश र पृथ्वी बनाएको छ ? (सूरतु इब्राहीम १०
)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَىْءٍ ﴾ الأنعام: ١٦٤

अर्थ : तपाई भन्नुस् कि के म अल्लाह बाहेक अरु पालनकर्ता खोजूँ ? जब कि उही प्रत्येक कुराको प्रतिपालक हो । (सूरतुल् अन्आम १६४)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ قُلِ ٱللَّهُ ﴾ الرعد: ١٦

अर्थ : तपाईं सोध्नुस्: “कि आकाशहरू र पृथ्वीको पालनकर्ता को हो ?”। भनि दिनुस् ! “अल्लाह” । (सूरतुर्रअद १६)

र यस जस्ता अरु श्लोकहरू !, किनकि समस्त मानिसहरू एकेश्वरवादको यस थरीलाई मान्दथे, र यसमाथि विश्वास राख्दथे ।

तर मात्र यसै एकेश्वरवादमा विश्वास राख्नुले नास्तिकहरूलाई केही लाभ पुऱ्याएन, किनकि उनीहरूले मात्र एक एकलो अल्लाहको पूजा अर्चना गरेनन्, बरु त्यस अल्लाहको सहभागी र साझेदार ठहर गरे । अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ ﴾
يوسف: ١٠٦

अर्थ : तिनीहरूमध्ये अधिकांश व्यक्ति अल्लाहमा ईमानवाला नभई मुश्रिक (बहुदेववादी) नै हुन् । (सूरतु यूसुफ १०६)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ﴾ الزمر: ٣

अर्थ : "हामीले यिनीहरूलाई यसकारण पूज्दछौं कि हामीलाई अल्लाहको सामिप्यता प्राप्त गराई दिउन् ।" (सूरतुज्जुमर ३)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِۚ قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١٨ ﴾

يونس: ١٨

अर्थ : र भन्दछन् कि यिनीहरूले अल्लाहका समीपमा हाम्रो सिफारिश गर्नेछन् । तपाई भनिदिनुस् कि के तिमीले अल्लाहलाई यस्तो कुरा बारे भन्दछौ, जसको जानकारी उसलाई छैन र त्यसको अस्तित्व आकाशहरूमा र पृथ्वीमा छैन । ऊ पवित्र छ, र तिनीहरूको शिर्क (अल्लाहसँग अरुलाई दाँज्नु) भन्दा धेरै उच्च छ । (सूरतु यूनुस १८)

दोस्रो □ तौहीदे उलूहियत: पूजाको एकेश्वरवाद, अर्थात समस्त पूजा अर्चनालाई मात्र अल्लाहको लागि विशिष्ट गर्नु ।

र यो नै त्यो थरी हो जसमा समस्त समूह र तिनका सन्देष्टाहरू बीच मतभेदको विषय र मूल समस्या

एवं मुद्दा थियो। र यो नै त्यो थरी हो जसको कारण युद्धहरू भए । र यो नै त्यो थरी हो जसलाई स्थापित गर्नुको लागि सन्देष्टाहरू आए । र यस थरीको सार हो कलेमतुत्तौहीद (मूल मन्त्र) " लाइलाहा इल्लल्लाह"। र यसमा दुई मूल तथ्य छन्: " अस्वीकृति र स्वीकृति"।

त अस्वीकृतिको अर्थ यो हो कि: मान्छे अल्लाह बाहेकका समस्त असत्य र मिथ्या पूजनीयहरूको पूजा आराधना गर्नुको इन्कारी भइहालोस् त्यसलाई अस्वीकृत गरोस्।

स्वीकृति: यसको अर्थ यो हो कि: समस्त प्रकारका पूजाहरूलाई मात्र एक अल्लाहको लागि विशिष्ट गरोस्, र त्यसको पूजा उस्तै गरोस् जसरी त्यसले आदेश गरेको छ, र कुरआनका अधिकांश श्लोकहरू यसैलाई प्रमाणीकरण गर्छन्। हेर्नुस्:

﴿ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ ﴾ النحل: ٣٦

अर्थ : हामीले हरेक समुदायमा पैगम्बर पठायौं कि मानिसहरू अल्लाहकै पूजा गरुन्, र उस बाहेक अन्य समस्त पुज्यहरूलाई त्यागिहालुन् । (सूरतुन्नहल ३६)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥ ﴾ الأنبياء: ٢٥

अर्थ : र जुन पैगम्बरलाई पनि हामीले तिमीभन्दा अगाडि पठायौं, तिनीहरूतिर यही (वह्‌य) सन्देश पठायौं कि म बाहेक कोही सत्य पूज्य छैन, तसर्थ तिमी सबै मेरो उपासना गर । (सूरतुल् अम्बिया २५)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ ﴾ البقرة: ٢٥٦

अर्थ : जसले अल्लाह बाहेक अन्य मूर्तिहरूमा आस्था राख्दैन र अल्लाहमाथि आस्था राख्यो, त उसले यस्तो बलियो डोरी समातिसकेको छ, जुन कि कहिल्यै चुँड्ने छैन । (सूरतुल् बकर: १५६)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَسۡـَٔلۡ مَنۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلۡنَا مِن دُونِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ءَالِهَةٗ يُعۡبَدُونَ ٤٥ ﴾ الزخرف: ٤٥

अर्थ : र (हे मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम !) जुन संदेष्टाहरू हामीले तपाईभन्दा पहिला पठाएका थियौं उनको बारेमा सोध्नुस् कि के हामीले अल्लाह बाहेक पनि कोही पूजनीय निर्धारित गरेका थियौं, जसको उपासना गरियोस् ? (सूरतुज्जुख्रुफ ४५)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ قُلۡ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٨ ﴾ الأنبياء: ١٠٨

अर्थ : भनिदिनुस् "मेरो पासमा "वह्य" (अल्लाहको संदेश) आउँछ कि तिम्रो पूज्य एउटै छ त के तिमी उसको आज्ञापालन गर्नेवाला छौ ? (सूरतुल् अम्बिया १०८)

र यसबारे श्लोकहरू अति थुप्रै छन् ।

तेस्रो □ तौहीदुल् अस्मा वस्सिफात : अल्लाहलाई त्यसका नाम र गुणहरूमा एक मान्नु । अर्थात त्यसको लागि ती समस्त राम्रा राम्रा नाम र गुणहरूलाई साबित गर्नु जुन त्यसले आफूसित विशिष्ट गरेको छ, र त्यससित कसैलाई नदाँज्नु त्यसका नाम र गुणहरू जस्ता कसैका नाम र गुणलाई नमान्नु । र यसका दुई मूल आधारहरू छन्:

पहिलो : समाप्त अथवा अन्त्य भइहाल्ने विशेषताहरूबाट अल्लाहलाई पवित्र र उच्च मान्नु, अर्थात त्यसमा जुन विशेषताहरू छन् त्यसलाई ती विशेषताहरू झैं नमान्नु जुन नाश्वान छन् ।

दोस्रो : ती समस्तमाथि दृढ आस्था राख्नु जसलाई अल्लाहले आफूसित विशिष्ट गरेका छन्, वा जसद्वारा त्यसलाई त्यसको रसूलले विशिष्ट गरेका छन्, यसर्थ समस्त विशेषताहरूलाई काल्पनिक नमानेर वास्तविक मान्नु । र समस्त विशेषताहरूलाई त्यस्तै मान्नु जसरी त्यस परम् पूज्यको लागि उपयुक्त छन्, र त्यसको महानता अनुकूल छन् । र यो कुरो ज्ञात नै छ कि त्यसका गुणहरू (विशेषताहरू) को बारेमा त्यसभन्दा अधिक कसैलाई ज्ञान छैन, र अल्लाह पश्चात त्यसको रसूल बाहेक अरु कोही त्यसबारे पूर्ण ज्ञानी छैन । र महान अल्लाह आफूबारे स्वयम् भन्नुहुन्छ:

﴿ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ ﴾ البقرة: ١٤٠

अर्थ : (हे मुहम्मद ! तिनीहरूसित) भनिदिनुस्, के तिमीहरू धेरै ज्ञानी छौं, कि अल्लाह ? (सूरतुल् बकर: १४०)

र आफ्नो प्रियतम् सन्देष्टा मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको बारेमा भनेका छन्:

﴿ وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝٣ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝٤ ﴾

النجم: ٣ - ٤

अर्थ : र उनी आफ्नो इच्छाले केही भन्दैनन् । त्यो त मात्र वह्य हो जुन (उनीमाथि) पठाइँदै छ । (सूरतुन् नज्म ३,४)

त अल्लाहले आफ्नो यस वाँणीबाट यो प्रष्ट गरेको छ कि त्यसका विशेषताहरू भैं कसैका विशेषताहरू छैनन् :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ ﴾ الشورى: ١١

अर्थ : त्यस जस्तो कुनै वस्तु पनि छैन । (सूरतुश्शूरा ११)

र अल्लाहले आफ्नो विशेषताहरूलाई वास्तविक हुने तथ्यलाई यस वाक्यद्वारा सिद्ध गऱ्यो :

﴿ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴾ الشورى: ١١

अर्थ : र त्यो अत्याधिक सुन्नेवाला र हेर्नेवाला छ। (सूरतुश्शूरा ११)

त यस श्लोकको पहिलो भागले त्यसलाई विशेषता मुक्त हुने कुरालाई नकार्दछ, र दोस्रो भाग त्यसलाई गुणवान हुने कुरालाई प्रमाणित गर्छ। त स्पष्ट यो भएर आउँछ कि त्यसका विशेषता अनुरूप कसैका विशेषता छैनन् न त्यसको विशेषतामा कुनै प्रकारको विकार र कुटिलता छ, र यो पनि स्पष्ट भयो कि समस्त सृष्टि मिलेर पनि त्यस महान पूजनीय बारे केही जान्नुमा असमर्थ छन्, र त्यसको ज्ञानको घेराबन्दी गर्ने कल्पना पनि गर्नसक्दैनन्। अल्लाहको फर्मान छः

﴿ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلۡمٗا ١١٠ ﴾ طه: ١١٠

अर्थ : जे जति उनीहरूको अगाडि पछाडि छ, अल्लाह त्यो सबै जान्दछ कुनै प्रणीको ज्ञान उसमाथि हावी हुन सक्दैन। (सूरतु ताहा ११०)

दोस्रो मुद्दा
सद्उपदेश

त समस्त विद्हरूको यस कुरामा एकमत छ कि अल्लाहले आकाशबाट यस धरतीतिर ज्ञान र नीरिक्षणभन्दा ठूलो र विशाल उपदेशक र सचेतक अवतरित गरेको छैन । र यसको अर्थ यो हो कि मानव प्रत्येक क्षण यो महसूस गरिरहोस् र यो याद राखोस् कि त्यसको प्रतिपालक त्यसको निरीक्षक हो त्यो त्यसलाई प्रत्येक क्षण हेरिरहेको छ, र त्यसको परोक्ष र अपरोक्ष समस्त गतिविधिबाट अवगत छ । त विद्हरूले यस विशाल उपदेशक र ठूलो सचेतकको यस्तो उदाहरण वर्णन गरेका छन् जसलेगर्दा तर्किक र यथार्थीय कुराहरू पनि व्यवहारिक कुरा भइहाल्छन् । विद्हरूको भनाई छ कि: यदि हामी यो भनौं कि एउटा यस्तो सम्राट छ जुन नितांत हत्या हिंसा गर्नेवाला छ, र मानिसहरूको बेस्सरी वध गर्नेवाला छ, कठोर दण्ड दिनेवाला र अति समात्नेवाला छ, र त्यसको तरवार सदैंव त्यसको टाउकोमाथि नै रहन्छ जसबाट रगतका थोपाहरू झर्दै रहन्छन्, र त्यसको वरिपरि

त्यसको पत्नी र छोरीहरू छिन्, त के कुनै मानिस त्यसको पत्नी र छोरीहरूसित दुष्कर्म गर्ने कल्पना पनि गर्न सक्छ यस्तो अवस्थामा कि त्यो त्यहाँ स्वयम् उपस्थित पनि छ ? होइन यस्तो केही कदापि गर्नसक्दैन, (र अल्लाहका लागि सर्वोच्च उदाहरणहरू छन्) बरु त्यहाँ उपस्थित मानिसहरू त यस्तो अवस्थामा हुन्छन् कि तिनीहरूको गर्दनहरू त्यस सम्राट समक्ष झुकेका हुन्छन्, र तिनका हृदयहरू त्यसको डरले कम्पित हुन्छन्, र तिनका दृष्टिहरू तल हुन्छन्, र तिनका इन्द्रियहरू स्थिर हुन्छन्, र समस्तको चाहना यो नै हुन्छ कि त्यो यस सम्राटबाट सुरक्षित रहोस् । र यसमा कुनै सन्देह छैन कि अल्लाह सर्वज्ञानी छ, समस्तका गतिविधिहरूबाट राम्ररी अवगत छ, र त्यस सम्राटभन्दा अधिक ज्ञानवान सर्वज्ञ र कठोर दण्ड दिनेवाला छ, र बेस्सरी समात्नेवाला छ, र अपमानजनक सजाय दिनेवाला छ, र अल्लाहका सीमाहरू यस धरतीमा त्यसले वर्जित गरेका कुराहरू हुन् । र यदि कुनै देशका मानिसहरूलाई यो थाहा भइहालोस् कि यदि उनीहरूले कुनै पनि कार्य

गरेमा बिहान हुने बित्तिकै राजालाई समस्त कुराको ज्ञान भइहाल्छ भने तिनीहरू पूर्ण रात्री भयमा व्यतीत गर्नेछन्, र समस्त अवैध क्रम र कुकर्महरूलाई राजाको भयले त्यागेर बस्छन् ।

र अल्लाहले जुन उद्देश्यको कारण समस्त सृष्टिलाई उत्पन्न गरेको छ त्यसलाई पनि प्रष्ट पारिदिएको छ, र त्यो उद्देश्य हो तिनीहरूको परीक्षा लिनुको लागि ताकि हेरोस् कि को छ जुन सत्कर्म गर्छ, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ لِنَبۡلُوَهُمۡ أَيُّهُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗا ٧ ﴾ الكهف: ٧

अर्थ : ताकि मानिसहरूको परीक्षा गर्न सकौं, कि तिनीहरूमध्य को राम्रो कर्म गर्नेवाला छ । (सूरतुल् कहफ ७)

र सूरतु हूदको आरम्भमा भनेको छः

﴿ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُۥ عَلَى ٱلْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴾ هود: ٧

अर्थ : र उहि नै (अल्लाह) हो जसले आकाशहरू र पृथ्वीलाई "छ" ६ दिनमा बनायो र (त्यसबेला) उसको सिंहासन पानीमाथि थियो ? (सृष्टिको उद्देश्य यो छ कि) उसले तिम्रो परीक्षा गरोस्, कि कर्मको दृष्टिले तिमीमध्ये को राम्रो छ ।(सूरत् हूद ७)

त यो भनेको छैन कि तिमीमध्ये को अधिक कर्म गर्छ । र सूरतुल् मुल्कमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ۝٢ ﴾ الملك: ٢

अर्थ : जसले मृत्यु र जीवनलाई यसकारण सृष्टि गरेको छ, कि तिम्रो परीक्षा गरोस् । कि तिमीमध्ये

राम्रो काम को गर्दछ। र ऊ अधिपत्यशाली र क्षमाशील छ। (सूरतुल् मुल्क २)

त उपरोक्तका दुवै श्लोक अल्लाहको यस कथनको अर्थलाई स्पष्ट गर्छन्:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦ ﴾
الذاريات: ٥٦

अर्थ : मैले जिन्न (दानव) र मानवहरूलाई यसकारण मात्र सृष्टि गरेको छु ताकि मेरो उपासना गरुन्। (सूरतुज्जारियात ५६)

त जब समस्त सृष्टिलाई उत्पन्न गर्नुको तत्वदर्शिता उपरोक्तमा वर्णित परीक्षा थियो त जिब्रीलले यसलाई मानिसहरूको लागि स्पष्ट गर्ने उद्देश्यले रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमसित सोध्नु भयो: हे मुहम्मद मलाई एहसान (उपकार) को बारेमा बताऊ ? अर्थात त्यस एहसानको बारेमा जसको परीक्षा लिने उद्देश्यले समस्त सृष्टिलाई उत्पन्न गरिएको छ ? त यसको जवाफमा रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले त्यस विशाल उपदेशक र

सचेतकलाई नै वर्णन गर्नु भयो जसलाई उपरोक्तमा वर्णन गरियो अर्थात उहाँले भन्नु भयो:

" هو أن تعبد الله كانك تراه، فإن لم تكن تراه فإنه يراك"

अर्थ : "एहसान यो हो कि तिमी अल्लाहको पूजा यसरी गर मानो तिमी त्यसलाई हेरिहेका छौ, र यदि तिमी त्यसलाई हेर्न सकिरहेका छैनौ भने यो सम्झ कि त्यो तिमीलाई हेरिरहेको छ।" (यस हदीसलाई हजरत अबू हुरैरहले वर्णन गरेका छन्, बुखारी किताबुल् ईमान बाबु सवालु जिब्रीलुन्नबीया अनिल ईमान १/१८, र मुस्लिमले किताबुल् ईमान १/३९, हदीस नं. ९ मा वर्णन गरेका छन्, र उमर बिन खत्ताबको माध्यमले पनि इमाम मुस्लिमले यस हदीसलाई किताबुल् ईमानको १/३६ हदीस नं. ९ मा पनि वर्णन गरेका छन्)

त यसै कारण तपाई जहिले पनि कुरआनको कुनै पनि पृष्ठ पल्टाउनु हुन्छ त त्यसमा यस विशाल उपदेशकलाई पाउनु हुन्छ, उदाहरणस्वरूप हेर्नुस:

﴿ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ وَنَعۡلَمُ مَا تُوَسۡوِسُ بِهِۦ نَفۡسُهُۥۖ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ ١٦ إِذۡ يَتَلَقَّى ٱلۡمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٞ ١٧ مَّا يَلۡفِظُ مِن قَوۡلٍ إِلَّا لَدَيۡهِ رَقِيبٌ عَتِيدٞ ١٨ ﴾ ق: ١٦ - ١٨

अर्थ : र हामीले नै मानिसलाई सृष्टि गरेका हौं र जुन विचारहरू उसको मनमा आउँछन्, हामीले तिनलाई जान्दछौं । र हामी उसको रक्त बाहिनी नलीभन्दा पनि नजिक छौं । जब दुई लिनेवाला (फरिश्ता) लिइरहेका हुन्छन्, एउटा दाँया र अर्को देब्रे तर्फ बसेको हुन्छ । मानिसले कुनै कुरा भन्दैन तर उसको पासमा एउटा निरीक्षक तयार रहन्छ । (सूरतुल् काफ १६-१८)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ٧ ﴾

الأعراف: ٧

अर्थ : फेरि हामीसंग पूर्ण ज्ञान भएकोले (तिनका सम्पूर्ण वृतान्त) उनको सामु वर्णन गर्नें छौं र हामी कहिले पनि अज्ञान थिएनौं । (सूरतुल् अअ्राफ ७)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾ ﴾ يونس: ٦١

अर्थ : र तिमी जुन सुकै अवस्थामा हुन्छौ वा कुरआनबाट केही पाठ गर्छौं वा तिमीहरूले कुनै अन्य काम गर्दा जब त्यसमा संलग्न हुन्छौ, हामी त्यसको जानकारी राख्दछौं र तिम्रो पालनकर्ताबाट कुनै कुरा लेस मात्र पनि लुकेको छैन । न जमीनमा, न आकाशमा र न कुनै कुरा त्यसभन्दा सानो छ वा

ठूलो तर स्पष्ट किताबमा लेखिएको छ। (सूरतु यूनुस ६१)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ أَلَآ إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُواْ مِنْهُۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٥ ﴾ هود: ٥

अर्थ : यादराख यिनीहरूले आफ्ना हृदयलाई आवरणले छोप्छन्, ताकि अल्लाहबाट त्यस भित्रको कुरा लुकाउन सकुन्। सुनिराख, जुन बेला यिनीहरू लुगामा बेरिएका हुन्छन् त्यतिबेला पनि तिनीहरूको लुकेको र प्रकट कुराहरू सबैको उसलाई ज्ञान हुन्छ, नि:सन्देह ऊ हृदयभित्र भएका सबै कुराहरू जान्दछ। (सूरतु हूद ५)

र यस्तै कुरआनका प्रत्येक ठाउँमा छ।

तेस्रो मुद्दा
सत्कर्म र त्यस बाहेकका कर्महरू बीच भिन्नता

कुरआनले यो स्पष्ट गरिदिएको छ कि सत्कर्म त्यो नै हो जसमा निम्नमा वर्णित तीनवटै कुराहरू पाइन्छन्, र जहिला पनि ती मध्ये एउटा पनि पाइएन भने यस्तो कर्म मान्छेलाई प्रलयको दिन कुनै लाभ पुऱ्याउने छैन:

पहिलो : त्यो कर्म रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको पद्धति अनुकूल होस्[] किनकि अल्लाहको फर्मान छ:

[] बुखारीले यस कुरालाई किताबुस्सुलहको बाबु इजस्तलहु अला सुलहे जूरिन् फस्सुलहु मरदूद अन्तर्गत ३/१६७ मा वर्णन गरेका छन्, र मुस्लिमले किताबुल् अक्जिया बाबु नक्जिल् अहकामिल् बातिला वरद्दो मुहदसातिल् उमूरको ३/१३४३ हदीस नं. १७१८ अन्तर्गत वर्णन गर्नु भएको छ, हजरत आइशाको माध्यमले कि हजरत आइशाले भन्नु भयो कि रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको भनाई छ: "जसले हाम्रो यस आदेशमा (धर्ममा) कुनै यस्तो नौलो कुरो अविष्कृत गऱ्यो जसको हामीले आदेश गरेका छैनौं त त्यो कुरो अस्वीकृत छ।" र आर्को हदीसमा छ: " जसले कुनै यस्तो कार्य गऱ्यो जसको हामीले आदेश गरेका छैनौं त त्यो अस्वीकृत छ।"

﴿ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٧ ﴾ الحشر: ٧

अर्थ : जे-जति कुरा तिमीलाई पैगम्बरले दिन्छन्, त्यो लिइहाल र जुन कुरोबाट मनाही गर्छन्, त्यसबाट पन्छिनु र अल्लाहसित डर्ने गर, निःसन्देह अल्लाह कष्टप्रद सजाय दिनेवाला छ । (सूरतुल् हश्र ७)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ ﴾ النساء: ٨٠

अर्थ : जुन मानिसले रसूल (सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम) को आज्ञापालन गर्दछ, उसैले अल्लाहको आज्ञापालन गरे सरह मानिन्छ । (सूरतुन् निसा ८०)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको कथन छः

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي ﴾ آل عمران: ٣١

अर्थ : (हे पैगम्बर ! मानिसहरूसित) भनिदिनुस् कि यदि तिमी अल्लाहलाई प्रेम गर्दछौ भने मेरो अनुशरण गर । (सूरतु आले इम्रान ३१)

र आर्को सूरतमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ ﴾ الشورى: ٢١

अर्थ : के उनीहरूले अल्लाहको यस्तो साझेदार बनाएका छन् जिनले उनीहरूको लागि यस्तो धर्म निर्धारित गरिदिएका छन्, जसबारे अल्लाहले आदेश दिएको छैन ? (सूरतुश्शूरा २१)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ٥٩ ﴾

يونس: ٥٩

अर्थ : तिनीहरूसित सोध्नुस्, के अल्लाहले तिमीलाई यसको आदेश दिएको थियो वा तिमी अल्लाहमाथि झूठो दोष लगाइराखेका छौ ? (सूरतु यूनुस ५९)

दोस्रो : यो कि त्यो सुकार्य मात्र अल्लाहको प्रसन्नता प्राप्तिको लागि पूर्ण निष्ठाको साथ गरियोस्, किनकि अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ﴾

البينة: ٥

अर्थ : उनीहरूलाई यही मात्र आदेश दिइएको थियो कि निष्ठापूर्वक अल्लाहको उपासना गरुन् र एकाग्र भएर उसैको लागि धर्मलाई शुद्ध राखुन । (सूरतुल् बैयिना ५)

र आर्को सूरतुमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ١١ وَأُمِرۡتُ لِأَنۡ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ١٢ قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي عَذَابَ

يَوۡمٍ عَظِيمٖ ١٣ قُلِ ٱللَّهَ أَعۡبُدُ مُخۡلِصٗا لَّهُۥ دِينِي ١٤ فَٱعۡبُدُواْ مَا شِئۡتُم مِّن دُونِهِۦۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ١٥

الزمر: ١١ - ١٥

अर्थ : तपाईं भनिदिनुस् कि “मलाई आदेश भएको छ कि अल्लाहको उपासना यस्तो गरूँ कि उपासना उसैको निम्ति समर्पित गरिदिऊँ । र यो पनि मलाई आदेश भएको छ कि सबभन्दा बढी म स्वयम् आज्ञाकारी बनूँ ।” भनिदिनुस् कि “मलाई त आफ्नो पालनकर्ताको अवज्ञा गर्दा ठूलो दिनको यातनाको भय लाग्दछ ।” भनिदिनुस् कि म त पूर्ण रूपले मात्र आफ्नो अल्लाहको उपासना गर्दछु (अब) तिमी उसबाहेक जसलाई चाहन्छौ उपासना गर ।” (घाटामा हुनेछौ) भनिदिनुस् “वास्तवमा नोक्सानीवाला तिनै हुन् जसले स्वयम् आफूलाई र आफ्ना परिवारहरूलाई क्यामतको दिन (प्रलयको

दिन) घाटामा पारिहाले। जानिराख, यो नै स्पष्ट घाटा हो। (सूरतुज्जुमर ११-१५)

तेस्रो : त्यो कार्य सत्य सिद्धान्तमाथि आधारित होस्, किनकि कार्य छत र सिद्धान्त जग जस्तो हुन्छ। अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ١٢٤ ﴾ النساء: ١٢٤

अर्थ : जसले सद्कर्म गर्दछ, चाहे त्यो पुरुष होस् वा स्त्री, ईमान भएको छ भने यस्ता मानिसहरूले जन्नतमा (स्वर्गमा) प्रवेश पाउने छन् र तिनीहरू प्रति खजूरको गुठलीको फाँक बराबर (अलिकति) पनि अन्याय गरिने छैन। (सूरतुन्निसा १२४)

त अल्लाहले आस्था र ईमानको बन्देज लगाएको छ। र अनास्थावानहरूको बारेमा भनेको छ:

﴿ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيۡسَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٦ ﴾
هود: ١٦

अर्थ : यी नै ती मानिसहरू हुन् जसका निम्ति परलोकमा नर्कको आगो बाहेक अरु केही छैन, र जुन कर्म तिनीहरूले संसारमा गरे सबै बर्बाद भयो, र जेजति तिनीहरूले गर्दै गरे सबै निर्थक हुनेवाला छ । (सूरतु हूद १६)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छ:

﴿ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ هَبَآءٗ مَّنثُورًا ٢٣ ﴾ الفرقان: ٢٣

अर्थ : र उनीहरूले जे-जे कर्म गरेका थिए त्यसतर्फ ध्यानाकर्षण भएमा हामीले तिनलाई व्यर्थ बनाइदिने छौं । (सूरतुल् फुर्कान २३)

र यस बाहेक अरु धेरै श्लोकहरू छन् जुन यस कुरालाई प्रमाणीकरण गर्दछन् ।

चैथो मुद्दा

अल्लाहको विधान बाहेक कुनै अरु विधानद्वारा फैसला गर्नु

त कुरआनले यसलाई खुल्ला नास्तिकता र ठूलो बहुदेववाद ठहर गरेको छ ।

र जब शैतानले मक्काका काफिरहरूको मनमा यो हालिदियो कि उनीहरू हाम्रो नबी मुहम्मदसित यो प्रश्न गरुन् कि जुन बाख्रा मर्छ त्यसलाई मार्नेवाला को हो ? त रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भने: त्यसलाई अल्लाहले मृत्यु प्रदान गर्‍यो । अनि उनीहरूको मनमा शैतानले यो पनि हालिदियो कि उनीहरू नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमसित यो पनि सोधुन् कि: जसलाई तिमीहरू आफ्नो हातले जब्ह गर्छौं त्यो हलाल (ग्राह्य) छ ? र जसलाई अल्लाहले आफ्नो पवित्र हातले जब्ह गर्‍यो त्यसलाई हराम भन्छौं त के तिमीहरू आफूलाई अल्लाहभन्दा

श्रेष्ठ ठान्दछौं ?[] त अल्लाहले यो श्लोक अवतरित गऱ्यो:

﴿ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِهِمۡ لِيُجَٰدِلُوكُمۡۖ وَإِنۡ أَطَعۡتُمُوهُمۡ إِنَّكُمۡ لَمُشۡرِكُونَ ١٢١ ﴾ الأنعام: ١٢١

अर्थ : र शैतानहरूले (यस्ताकुराहरू) आफ्ना साथीहरूको हृदयमा हालिदिन्छन्, जसकारण तिनीहरूले तिमीसंग झगडा गरुन् । यदि तिमी तिनीहरूले भने अनुसार हिंड्यौ भने निश्चय नै तिमी पनि मुश्रिक (बहुदेववादी) नै हुनेछौ । (सूरतुल् अन्आम १२१)

[] इब्ने अब्बासको माध्यमले यसलाई अबू दाऊदले किताबुल् अजाहीको अध्याय १३ मा बाबु फि जबाएह अहलुल किताबको ३/२४५ अन्तर्गत हदीस नं. २८१८ मा वर्णन गर्नु भएको छ, र तिर्मिजीले किताबु तफ्सीरिल् कुरआन बाबु (वमिन् सूरतिल अन्आम) ५/२४६ को हदीस नं. ३०६९ मा वर्णन गरेका छन्, र नेसाईले किताबुज्जहाया बाबु तावीले कौलिल्लाहे अज्जा वजल्ल (वला तअ्कुलू मिम्मा लम् यजकुरिस्मल्लाहा अलैह) अन्तर्गत ७/२३७ को हदीस नं. ४४३७ मा वर्णन गर्नु भएको छ, अब्दुल फत्ताह अबू गद्दाले अनुसंधान गरेको संकलन, र इब्ने माजाले आर्को अर्थको साथ किताबुज्जबाएह बाबुत्तस्मिया इन्दज्जब्हे अन्तर्गत २/१०५९ को हदीस नं. ३१७३ मा वर्णन गरेका छन् ।

त (إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ) वाक्यमा फा नलगाउनु यो स्पष्ट पार्छ कि यता लाम जुन शपथको अर्थ दिन्छ त्यो अलौकिक छ, यसर्थ अल्लाहले यस श्लोकद्वारा शपथ खाएको छ यस कुरालाई स्पष्ट गर्ने उद्देश्यले कि जसले पनि मृतकलाई हलाल गर्नुमा शैतानको अनुशरण र पैरवी गऱ्यो त्यो बहुदेववादी भयो । र यस्तो गर्नु ठूलो बहुदेववाद हो, जुन मान्छेलाई आस्तिकबाट नास्तिक बनाइदिन्छ, र यस कुरामा समस्त मुसलमानहरूको एकमत छ । र यस्तो गर्ने मान्छेलाई अल्लाह प्रलयको दिन यसरी ढाँट्दै भन्नेछ:

﴿ ۞ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا۟ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ ٱعْبُدُونِى ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ ﴾ يس: ٦٠ - ٦١

अर्थ : हे आदमका सन्तति ! के हामीले तिमीसित वचन लिएका थिएनौं ? कि तिमी शैतानको पूजा

नगर्नु । निश्चय नै त्यो तिम्रो स्पष्ट शत्रु हो । र मेरो नै उपासना गर्नु, यही नै सोझो बाटो हो । (सूरतु यासीन ६०,६१)

र अल्लाहले आफ्नो खलील (मित्र) को आफ्नो बुवालाई परामर्श दिएको कुरालाई यसरी वर्णन गरेको छः

﴿ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعۡبُدِ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ كَانَ لِلرَّحۡمَٰنِ عَصِيّٗا ﴿٤٤﴾ ﴾ مريم: ٤٤

अर्थ : पिताज्यू शैतानको पूजा न गर्नुस् । निःसन्देह शैतान त दयालु अल्लाहको आज्ञाको उल्लघंनकारी हो । (सूरतु मरियम ४४)

अर्थात शैतानले हलाल गरेको दोष पाप र नास्तिकतालाई सत्य मानि त्यसको अनुशरण गर्नुमा । र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ إِن يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثٗا وَإِن يَدۡعُونَ إِلَّا شَيۡطَٰنٗا مَّرِيدٗا ١١٧ ﴾ النساء: ١١٧

अर्थ : यिनीहरूले त अल्लाहलाई छोडेर स्त्रीहरूलाई पुकार्दछन् र वास्तवमा यिनीहरू उदण्ड शैतानलाई मात्र पूज्दछन् । (सूरतुन्निसा ११७)

अर्थात यिनीहरू शैतान बाहेक कसैको पूजा गर्दैनन् र यो यसरी कि त्यसले (शैतानले) वैधानिक गरेको कुराहरूको अनुशरण गर्छन् ।

र अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ قَتۡلَ أَوۡلَٰدِهِمۡ شُرَكَآؤُهُمۡ ﴾ الأنعام: ١٣٧

अर्थ : यसै प्रकारले धेरै जसो बहुदेववादीहरूको विचारमा तिनका साझेदारहरूले आफ्ना

सन्तानहरूलाई मारिदिने कुरा सुहाँउदो बनाइदिएका छन् । (सूरतुल् अन्आम १३७)

त उनीहरूलाई साझीदारको नाम दिइएको छ बच्चाहरूलाई बध गर्ने कुरामा उनीहरूको अनुशरण गर्ने कारण जुनकि अल्लाहको खुल्ला अवज्ञा हो ।

र जब हजरत अदी बिन हातिमले रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमसित अल्लाहको यस कथनको अर्थको बारेमा सोधेः

﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾ التوبة: ٣١

अर्थ : यिनीहरूले अल्लाहलाई छाडी आफ्ना पादरी र सन्तहरू र मरियमको छोरा मसीहलाई आफ्नो पालनहार बनाए । (सूरतुत्तौबा ३१)

त उहाँलाई रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले यसरी उत्तर दिनु भयो किः पालनहार बनाउनुको अर्थ होः अल्लाहले हलाल गरेका कुराहरूलाई हराम

गर्नुमा र हराम गरेको कुराहरूलाई हलाल गर्नुमा उनीहरूको अनुशरण गर्नु ।[1] र यस कुरामा कुनै सन्देह र मतभेद छैन जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّـٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَـٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَـٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ ﴾ النساء: ٦٠

अर्थ : के तपाईंले तिनीहरूलाई देखनु भएन ? जसले दावी त गर्दछन् कि जुन (ग्रन्थहरू) तपाईंलाई प्रदान गरिएको छ र जुन ग्रन्थहरू तपाईंभन्दा पहिला उतारिएका थिए ती सबैमा तिनले ईमान राख्दछन् तर वास्तवमा तिनीहरूले आफ्ना विवादका कुराहरू निसाफको लागि अल्लाह बाहेक अन्य तिर लग्न चाहन्छन्, जबकि तिनलाई आदेश गरिएको थियो कि

[1] तिर्मिजी किताबुत्तफ्सीरुल् कुरआन बाबु (वमिन् सूरतित्तौबा ५/२५९ हदीस नं. ३०९५, र भनेका छन् कि यो हदीस गरीब (अपरिचित) छ ।

शैतानलाई विश्वास नगरुन् र शैतानले चाहन्छ कि तिनलाई सही मार्गबाट बिचलित गराइहालोस् । (सूरतुन्निसा ६०)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾ ﴾ المائدة: ٤٤

अर्थ : जसले अल्लाहले प्रदान गरेको आदेशहरू बमोजिम फैसला गर्दैनन् तिनीहरू नै काफिर हुन् । (सूरतुल् माइदा ४४)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡتَغِي حَكَمٗا وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ مُفَصَّلٗاۚ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٞ مِّن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿١١٤﴾

وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدۡقٗا وَعَدۡلٗاۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ١١٥ ﴾ الأنعام: ١١٤ - ١١٥

अर्थ : के म अल्लाहलाई छोडेर अरु कसैलाई न्यायगर्नको लागि खोजूँ जब कि उसले पूर्ण विस्तारको साथ एउटा किताब तिम्रो लागि पठाएको छ ? यसका शीर्षकहरू स्पष्ट वर्णन गरिएका छन् । र जसलाई हामीले (पहिले नै) किताब प्रदान गऱ्यौं तिनीहरूले जान्दछन् कि त्यो सत्य किताब तिम्रो पालनकर्ताको तर्फबाट उतारिएको हो । तसर्थ तपाई शंका गर्ने मध्येको नहुनु । र तिम्रो पालनकर्ताको कुरा सत्यता र न्यायको दृष्टिले पूर्ण छ त्यसको आदेश कसैले परिवर्तन गर्न सक्दैन र ऊ सबै सुन्दछ र जान्दछ । (सूरतुल् अन्आम ११४, ११५)

त अल्लाहको फर्मान (صِدۡقٗا) को अर्थ हो खबरहरूमा । र (وَعَدۡلٗاۚ) को अर्थ हो निर्देशनहरूमा ।

र अल्लाहको फर्मान छः

अर्थ : के यिनीहरू फेरि अज्ञानताको युगका निर्णयहरू चाहन्छन् ? ! ईमान ल्याएकाहरूका निम्ति, र अल्लाह बाहेक अरु कसको आदेश राम्रो हुनसक्दछ ? (सूरतुल् माइदा ५०)

पाँचौं मुद्दा

सामाजिक अवस्थाहरू

त यसको बारेमा पनि पवित्र कुरआनले पूर्णतया समाधान गरेको छ, र यस सम्बन्धित मार्गलाई प्रकाशित गरिदिएको छ, त हेर अल्लाहले महान सम्राट र विशाल नायक (मुहम्मद) लाई आफ्नो समाजसित कस्तो व्यवहार गर्ने आदेश गरेको छः

الشعراء: ٢١٥

अर्थ : ईमान ल्याएर तपाईको अनुयायी भइसकेकाहरूसित नम्रतापुर्वक व्यवहार गर्नु । (सूरतुश्शुअ्रा २१५)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمۡۖ وَلَوۡ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ لَٱنفَضُّواْ مِنۡ حَوۡلِكَۖ فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ وَشَاوِرۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِۖ ﴾ آل عمران: ١٥٩

अर्थ : (हे मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम !) अल्लाहको कृपाले तपाईको मन यिनीहरू प्रति नरम छ र यदि तपाई कटु वचन र कठोर हृदयको भएको भए यिनीहरू तपाईबाट टाढा भागिहाल्दथे, तसर्थ तिनीहरूलाई क्षमा गरिदिनुस् र तिनीहरूको निम्ति क्षमाको लागि प्रार्थना गर्नु र आफ्ना कार्यहरूमा यिनीहरूसँग सरसल्लाह गर्ने गर्नु । (सूरतु आले इम्रान १५९)

र हेर अल्लाहले समाजका मानिसहरूलाई उनीहरूको अगुवा र नायकप्रति दायित्वलाई सम्झना गराउँदै के भनेको छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ ﴾ النساء: ٥٩

अर्थ : हे आस्थावानहरू ! अल्लाहको आदेश र उसका रसूलका आदेशहरूको र तिमीहरूमध्ये अधिकार भएकाहरूको (अगुवाहरूको) आदेशको पालना गर । (सूरतुन्निसा ५९)

र हेर अल्लाहले मान्छेलाई त्यसको घरपरिवार र सन्तान एवं पत्नीहरूसँग कस्तो व्यवहार गर्ने आदेश गरेको छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦ ﴾ التحريم: ٦

अर्थ : हे आस्थावानहरू ! स्वयं आफूलाई र आफ्ना घरवालाहरूलाई त्यस आगोबाट बचाऊ, जसको

ईन्धन मुनष्य र पत्थर हुनेछन्, जसको लागि कठोर स्वभावका यस्ता बलशाली फरिश्ताहरू नियुक्त हुनेछन् जसले त्यसमा अल्लाहको अवज्ञा गर्दैनन् बरु जे आदेश पनि दिइन्छ, त्यसलाई कार्यान्वित गर्दछन् । (सूरतुत्तहरीम ६)

र हेर अल्लाहले कसरी सन्तान परिवार र जहानबाट सावधान रहने आदेशको साथै यो आदेश पनि गरेको छ कि यदि कसैद्वारा त्रुटि वा सीमाउल्लंघन घटित भइहाल्छ भने तिनीहरूलाई क्षमा प्रदान गरियोस् । त अल्लाहले पहिला सचेत गरेको छ अनि धैर्य र क्षमाको मार्गलाई अपनाउने प्रेरणा पनि दिएको छ, अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجِكُمۡ وَأَوۡلَٰدِكُمۡ عَدُوّٗا لَّكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُمۡۚ وَإِن تَعۡفُواْ وَتَصۡفَحُواْ وَتَغۡفِرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٤ ﴾

التغابن: ١٤

अर्थ : हे आस्थावानहरू ! तिम्रा स्त्रीहरू र सन्तानहरूमध्ये केही तिम्रा शत्रु पनि छन्, उनीहरूबाट सावधान रहनु र यदि तिमीले माफ गरिदिन्छौ र पन्छिहाल्छौ र क्षमा गरिदिन्छौ भने निश्चय नै अल्लाह बडो क्षमाशील अत्यन्त दयावान छ । (सूरतुत्तगाबुन् १४)

र हेर अल्लाहले पूर्ण समाजलाई कुन कुरालाई अपनाउनुमा प्रेरणित गरेको छः

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٩٠ ﴾ النحل: ٩٠

अर्थ : अल्लाहले तिमीलाई न्याय र भलाई गर्न र नजिकका मानिसहरूलाई सहायता दिने आदेश गर्दछ र अमर्यादित र अनुचित कर्महरूबाट र अन्याय र नराम्रा काम गर्नुबाट मनाही गर्दछ उसले स्वयम्

तिमीलाई निर्देशित गर्दछ कि तिमीले उपदेश ग्रहण गर । (सूरतुन्नहल ९०)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٞ مِّن
قَوۡمٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُونُواْ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا نِسَآءٞ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن
يَكُنَّ خَيۡرٗا مِّنۡهُنَّۖ وَلَا تَلۡمِزُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ
بِئۡسَ ٱلِٱسۡمُ ٱلۡفُسُوقُ بَعۡدَ ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن لَّمۡ يَتُبۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلظَّٰلِمُونَ ١١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ
بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ
أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ

﴿ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ ﴾ الحجرات: ١٠ - ١٢

अर्थ : सबै आस्थावानहरू एक आपसमा भाइ-भाइ हुन्, तसर्थ आफ्ना दुई भाइहरूमा मेलमिलाप गराउने गर । र अल्लाहसित डर मान्दै गर ताकि तिमीमाथि दया गरियोस् । हे मोमिनहरू ! पुरुषहरूले अर्को पुरुषको उपहास नगरोस् । सम्भव छ कि उनीहरू तिनीहरूभन्दा राम्रा होऊन् र स्त्रीहरूले अर्को स्त्रीको (हाँसो) नगरुन्, सम्भव छ कि उनीहरू तिनीहरूभन्दा राम्रा होऊन् र आपसमा एक अर्कालाई आक्षेप नलगाऊ न नराम्रो उपाधिले नै सम्बोधन गर ईमान ल्याइसकेपछि नराम्रो नामाकरण गर्नु पाप हो । (यसबाट) जसले प्रायश्चित गर्दैन, उनीहरू अत्याचारी हुन् । हे ईमानवालाहरू ! धेरै शंका उपशंका गर्नुबाट बच । किन भने केही शंका पाप हुन्छन् र एक अर्काको जासूसी नगर, र नत कसैको अनुपस्थितिमा निन्दा नै गर्नु । के तिमीहरूमध्ये कसैले आफ्नो मृतक भाइको मासु खान चाहन्छ ? यसलाई तिमीले

अवश्य नै घृणा गर्ने छौ । (तसर्थ) अल्लाहसित डर मान्ने गर । निश्चय नै अल्लाह प्रायश्चित स्वीकार गर्नेवाला, अत्यन्त दयावान छ । (सूरतुल् हुजुरात १०-१२)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ﴾ المائدة: ٢

अर्थ : र (हेर !) संयम्पूर्ण र भलाईका कामहरूमा एक अर्काको मद्दत गर्ने गर र गुनाह (अपराध) र अत्याचारका कुराहरूमा सहयोग नगर । (सूरतुल् माइदा २)

र आर्को सूरतमा अल्लाहको कथन छः

﴿ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ ﴾ الشورى: ٣٨

अर्थ : र उनीहरूको प्रत्येक काम आपसी सल्लाहबाट हुन्छन् ? (सूरतुश्शूरा ३८)

र यस बाहेक नगन्य श्लोकहरू छन् । र जब यो अकाट्य सत्य कुरो हो कि: जुन सुकै समाज किन नहोस् त्यसमा भएका समस्त जीवधारीहरू चाहे ती मानवमध्येका होउन् वा दानवहरूमध्येका तिनीहरू कुकर्म, ईर्ष्या, शत्रुता .... आदिबाट सुरक्षित रहन सक्दैनन्, जस्तोकि एउटा अरबी कविको भनाई छ:

ليس يخـلو المـرء مـن ضـد

ولو حاول العزلة في رأس الجبل

अर्थात: मान्छे चाहे पर्वतको चुचुरोमा गएर एकलै किन नबसोबास गरोस्, मानिसहरूको कष्टबाट बाँच्न सक्दैन ।

त जब यो प्रष्ट भइसक्यो कि यो यस्तो कुरो हो जसबाट कुनै पनि समाज सुरक्षित छैन, र यसबाट अधिकांश समाजहरू उत्पीडित छन्, त अल्लाहले आफ्नो किताब पवित्र ग्रन्थ कुरआनमा विशेषरूपले तीन ठाउँमा यसको उपचारलाई वर्णन गरेको छ, कि यदि तिमीहरूमाथि कसैले अन्याय गरोस् तिमीलाई दु:ख देओस् कुनै प्रकारको कष्ट पुऱ्याओस्

त तिमीहरू क्षमादान र उपकारको नीति अपनाऊ । र यदि कष्ट शैतानद्वारा पुऱ्याइएको छ वा शैतानद्वारा कष्ट पुऱ्याइने सम्भावना छ भने त्यसको उपचार मात्र त्यसको बुराईबाट अल्लाहको शरण चाहनु नै हो ।

पहिलो ठाउँ : अल्लाहले मानवहरूको कष्ट पुऱ्याउने समस्याबारे र त्यसको उपचारलाई सूरतुल् अअ्‌राफको अन्तयमा यसरी भनेको छ:

अर्थ : तपाई क्षमाको नीति अपनाउनुस्, र असल कामको उपदेश दिदै गर्नुस् र अज्ञानीहरूबाट टाढा बस्नुस् । (सूरतुल् अअ्‌राफ १९९)

र शैतानहरूद्वारा लाग्ने कष्टहरूको उपचारबारे यसरी वर्णन गरेको छ:

﴿ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٠٠ ﴾ الأعراف: ٢٠٠

अर्थ : र यदि तपाईलाई शैतानको तर्फबाट कुनै असमंजस आउँछ भने अल्लाहसित शरण माँग्ने गर्नुस् । निश्चय नै ऊ सबै कुरा सुन्दछ र जान्दछ । (सूरतुल् अअ्राफ २००)

दोस्रो ठाउँ : सूरतुल् मूमिनूनमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ ٱدۡفَعۡ بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ ٱلسَّيِّئَةَۚ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ٩٦ ﴾ المؤمنون: ٩٦

अर्थ : र नराम्रो कुराको उत्तरमा यस्तो कुरा भन जुनकि धेरै राम्रो होस् यिनीहरूले जेजति वर्णन गर्छन् हामीलाई सबै थाहा छ । (सूरतुल् मूमिनून ९६)

र शैतानहरूद्वारा लाग्ने कष्टहरूको उपचारबारे यसरी वर्णन गरेको छः

﴿ وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنۡ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ٩٧ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحۡضُرُونِ ٩٨ ﴾ المؤمنون: ٩٧ - ٩٨

अर्थ : र भन्नुस् हे पालनकर्ता म शैतानहरूको उकसाहटबाट तिम्रो शरण चाहन्छु । हे पालनकर्ता ! यसकारण पनि तिम्रो शरण माँग्दछु ताकि तिनीहरू मेरो सामु उपस्थित नहोउन् । (सूरतुल् मूमिनून ९७-९८)

तेस्रो ठाउँ : सूरतु फुस्सिलतमा, र यसमा यो अभिवृद्धि पनि गरेका छन् कि यो आकाश्य (आकास्मिक) उपचार शैतानीय रोगलाई पूर्णतया नष्ट गरिदिन्छ, र यो पनि अभिवृद्धि गरिएको छ कि यो आकाश्य उपचार सबैलाई प्रदान गरिन्न, बरु यो त्यसलाई दिइन्छ जुन विशाल भाग्यवान र अति सत्यनिष्ठ र सदाचारी हुन्छ । अल्लाहको फर्मान छः

﴿ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ كَأَنَّهُۥ وَلِىٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ ﴾ فصلت: ٣٤ - ٣٥

अर्थ : खराबीलाई भलाईद्वारा हटाऊ । फेरि तिमीले देख्नेछौ कि जसको साथ तिम्रो शत्रुता थियो, त्यो घनिष्ट मित्र भइहाल्नेछ । र यी कुरा उनीहरूलाई मात्र प्राप्त हुन्छ, जो धैर्य गर्नेवाला छन् र उनीहरूलाई मात्र प्राप्त हुन्छ जो बढो भाग्यमानी छन् । (सूरतु फुस्सिलत ३४,३५)

र शैतानी दुष्टता हटाउनेबारे भनेको छः

﴿ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ ﴾ فصلت: ٣٦

अर्थ : र जब तिमीलाई शैतानको तर्फबाट कुनै नराम्रो विचार आउँछ तब अल्लाहको शरण माँग्ने

गर । निःसन्देह ऊ धेरै सुन्ने र जान्नेवाला छ । (सूरतु फुस्सिलत ३६)

र विभिन्न ठाउँहरूमा र विभिन्न श्लोकहरूमा अल्लाहले यो पनि स्पष्ट पारिदिएको छ कि यो कोमलता र नम्रता एवं क्षमानीति काफिरहरू बाहेक मुसलमानहरूको आपसमा एकआर्काको साथ अनिवार्यता हुनुपर्छ, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَسَوْفَ يَأْتِى ٱللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ يُجَـٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ۚ ﴾

المائدة: ٥٤

अर्थ : हे ईमान ल्याएका मानिसहरू ! यदि तिमीहरूमध्ये कोही आफ्नो धर्मबाट विमुख भइहाल्छ भने अल्लाहले यस्ता मानिसहरूको सृष्टि गर्नेछ जिनलाई उसले मायाँ गर्नेछ र तिनीहरूले पनि अल्लाहलाई मायाँ गर्नेछन् । तिनीहरू मोमिनहरूसँग नर्मीको व्यवहार गर्नेछन् र काफिरहरूसित

कठोरताको । अल्लाहको मार्गमा जिहाद (धर्म-युद्ध) गर्नेछन् र कुनै तिरस्कृत मानिसको तिरस्कारको वास्ता पनि गर्ने छैनन् । (सूरतुल् माइदा ५४)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٧٣ ﴾ التوبة: ٧٣

अर्थ : हे नबी (सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम) ! इन्कार गर्ने र मुनाफिक्हरूसित (कपटीहरुसित) धर्मयुद्ध जारी राख । र उनीहरूसित कडाईका साथ व्यवहार गर । अन्ततः उनीहरूको ठेगाना नर्क हो र त्यो साह्रै नराम्रो ठाउँ हो । (सूरतुत्तौबा ७३)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ ﴾ الفتح: ٢٩

अर्थ : मुहम्मद (सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम) अल्लाहका रसूल हुन् र जुन मानिसहरू उनको साथमा छन् काफिरहरूको लागि कठोर छन् र आपसमा दयालु । (सूरतुल् फत्ह २९)

यसर्थ प्रष्ट यो भयो कि नम्रताको ठाउँमा कठोरता अपनाउनु मूर्खता हो, र कठोरताको स्थानमा नम्रता अपनउनु अत्याचार र दुर्वलता हो । अरबी कविको भनाई छः

إذا قيــل حلم قــل فللحــلم موضــع

وحلم الفتى في غير موضعه جهل

अर्थ : र जब सहनशीलताको कुरो गरियोस् त भन किः सहनशीलताको आफ्नो स्थान (मौका) हुन्छ, र मान्छेको कुठाउँमा सहनशीलता देखाउनु मूर्खता र अनभिज्ञता हो ।

छठौं मुद्दा
अर्थव्यवस्था

त पवित्र कुरआनले अर्थव्यवस्थाका समस्त ती आधारहरूलाई वर्णन गरिदिएको छ जसमाथि अर्थव्यवस्थाका समस्त समस्याहरू आधारित छन्, र ती आधारहरू विशेषरूपले दुईटा छन्:

पहिलो : न्यायोचित तरिकाले धन कमाउनु ।

दोस्रो : न्यायोचित तरिकाले न्यायोचित ठाउँमा त्यसलाई खर्च गर्नु ।

त हेर कसरी अल्लाहले आफ्नो पवित्र ग्रन्थमा कमाई गर्नुका मार्ग र माध्यमहरूलाई विस्तृत गरेको छ जुनकि मानवता र धर्म अनुकूल छन् । यसर्थ कमाईका माध्यम र तौरतरिकाहरूलाई प्रकाशमान गर्दै भनेको छ:

﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلْأَرْضِ وَٱبْتَغُواْ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ١٠

﴾ الجمعة: ١٠

अर्थ : अनि जब नमाज पूरा भइहालोस् तब आ-आफ्नो बाटो लाग र अल्लाहको उदार अनुग्रह खोज, र अल्लाहलाई धेरै स्मरण गर्ने गर ताकि तिमी सफल होऊ । (सूरतुल् जुमुअः १०)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ﴾ المزمل: ٢٠

अर्थ : र केही अन्य मानिसहरू अल्लाहको आदर अनुग्रहलाई खोज्दै धरतीमा जीविकाको खोजी गर्नेछन् । (सूरतुल् मुज्जम्मिल २०)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ﴾ البقرة: ١٩٨

अर्थ : तिमीमाथि (हजका दिनहरूमा व्यापारको माध्यमबाट) आफ्नो जीविका प्राप्त गर्नुमा कुनै पाप छैन । (सूरतुल् बकरः १९८)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ ﴾ البقرة: ٢٧٥

अर्थ : व्यापारलाई अल्लाहले हलाल बनाएको छ र ब्याजलाई हराम । (सूरतुल् बकर: २७५)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ ﴾ النساء: ٢٩

अर्थ : हे मोमिनहरू ! तिमीहरू आपसमा एक अर्काको सम्पत्ति अनुचित रूपमा नखाऊ । तर आपसी सहमतिले व्यापारको माध्यमबाट लेनदेनमा लाभ जायज छ । (सूरतुन्निसा २९)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَٰلًا طَيِّبًاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٦٩ ﴾ الأنفال: ٦٩

अर्थ : तसर्थः जे-जति वैध (हलाल) र पवित्र ग़नीमत (मालसमान) प्राप्त गरेका छौ, राम्रोसँग खाऊ र पिऊ र अल्लाहसित डराइराख। निश्चय नै अल्लाह बडो क्षमाशील, अत्यन्त दयावान् छ। (सूरतुल् अन्फाल ६९)

र यस बाहेक थुप्रै श्लोकहरूमा अल्लाहले यस कुरालाई प्रष्ट पारेको छ।

र हेर ! अल्लाहले अर्थव्यवस्थालाई संतुलित राख्नुको लागि माललाई खर्च गर्नुका विधिहरूलाई कसरी प्रष्ट पारेको छ :

﴿ وَلَا تَجۡعَلۡ يَدَكَ مَغۡلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبۡسُطۡهَا كُلَّ ٱلۡبَسۡطِ فَتَقۡعُدَ مَلُومٗا مَّحۡسُورًا ٢٩ ﴾ الإسراء: ٢٩

अर्थ : आफ्नो हातलाई न आफ्नो गर्दनसित बाँधिएको, जस्तो राख। र नत बिल्कुलै खुल्ला गर्नु (कि सबै दिइहाल) र परिणाम यो होस् कि पश्चातापमा दोषी र असहाय भएर बस्नुपरोस्। (सूरतुल् इस्रा २९)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ٦٧ ﴾ الفرقان: ٦٧

अर्थ : र जसले खर्चगर्दा न अपव्यय गर्दछन् र न त कन्जूस्याई बरु उनीहरू यी दुवैको बीचमा रही संतुलित खर्च गर्दछन् । (सूरतुल् फुर्कान ६७)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَيَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلِ ٱلۡعَفۡوَۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ ﴾ البقرة: ٢١٩

अर्थ : तपाईसित यो पनि सोध्छन् कि अल्लाहको मार्गमा कुन सम्पति खर्च गरुन् ? तपाई भनिदिनुस् कि (जुन माल) आवश्यकता भन्दा बढी छ । यसै प्रकार, अल्लाह आफ्ना आदेशहरू स्पष्ट रूपमा तिम्रो लागि वर्णन गर्दछ ताकि तिमीहरू सम्झने बुझ्ने गर । (सूरतुल् बकर: २१९)

र हेर जता खर्च गर्नु घातक छ त्यहाँ खर्च गर्नुबाट अल्लाहले कसरी रोकेको छ:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ لِيَصُدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيۡهِمۡ حَسۡرَةٗ ثُمَّ يُغۡلَبُونَۗ ﴾ الأنفال: ٣٦

अर्थ : निश्चय नै इन्कार गर्नेहरूले आफ्ना माल अल्लाहको मार्गबाट बिचलित गराउनका लागि खर्च गर्दछन् । उनीहरू त त्यसलाई खर्च गरि नै रहनेछन्, अनि यही उनको निमित्त पश्चाताप बन्ने छ, अनि उनीहरू पराजित हुनेछन् । (सूरतुल् अन्फाल ३६)

सातौं मुद्दा
नीति (सियासत)

त कुरआनले यसका आधार र प्रतीकहरूलाई स्पष्ट पारेको छ, र यसका समस्त मार्ग र माध्यमहरूलाई प्रकाशित गरिदिएको छ, किनकि नीतिको अर्थ हो: न्यायोचित तरिकाले कुराहरूलाई मिलाउनु त्यसलाई व्यवस्थित गर्नु । र यसका दुई थरीहरू छन् :

वैदेशिक नीति (बाहिरी नीति) र भीत्री नीति (अन्तरिक नीति) ।

त रहृयो वैदेशिक नीतिको कुरो त त्यसको जग दुई मूल आधारहरूमाथि छ:

पहिलो : यति शक्तिशाली बन्नु जुन शत्रुलाई नष्ट गर्नुमा सूक्ष्म होस्, र यस आधारको बारेमा अल्लाहले यसरी वर्णन गरेको छ:

﴿ وَأَعِدُّوا۟ لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ ﴾ الأنفال: ٦٠

अर्थ : तिमी आफ्नो शक्तिले भ्याएसम्म, उनीहरूको मुकाबला निम्ति बल र घोडाहरू तयार राख, ताकि यसद्वारा तिमीहरू अल्लाहका शत्रुहरू र आफ्ना शत्रुहरूलाई भयभीत पार्न सक। (सूतरल् अन्फाल ६०)

दोस्रो : त्यस शक्तिको साथै वास्तविक एकता संवद्धता पनि हुनु, जस्तोकि यसबारे अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ رِيحُكُمۡۖ ﴾ الأنفال: ٤٦

अर्थ : र आपसमा विवाद नगर, अन्यथा कायर बन्नेछौ, र बल कम हुँदै जानेछ। (सूरतुल् अन्फाल ४६)

र आर्को सूरतमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ ﴾ آل عمران: ١٠٣

अर्थ : सबै मिलेर अल्लाहको डोरीलाई दृढतापूर्वक समातिराख्नु र विभाजित नहुनु। (सूरतु आले इम्रान १०३)

र कुरआनले यो पनि स्पष्ट पारेको छ कि आवश्यक परेमा सुलह र सन्धि गर्नुमा कुन कुन विधिको पालना गर्नुपर्छ, र कुन परिस्थितिमा के गर्नुपर्छ । अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلنَّاسِ يَوۡمَ ٱلۡحَجِّ ٱلۡأَكۡبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٌ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ وَرَسُولُهُۥۚ فَإِن تُبۡتُمۡ فَهُوَ خَيۡرٌ لَّكُمۡۖ وَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ثُمَّ لَمۡ يَنقُصُوكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَمۡ يُظَٰهِرُواْ عَلَيۡكُمۡ أَحَدٗا فَأَتِمُّوٓاْ إِلَيۡهِمۡ عَهۡدَهُمۡ إِلَىٰ مُدَّتِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٤ ﴾ التوبة: ٣ - ٤

अर्थ : र अल्लाह र उसको रसूलको तर्फबाट मानिसहरूलाई ठूलो हजको दिन स्पष्ट जानकारी छ कि अल्लाह र उसको रसूल पनि मुश्रिकहरूबाट

बिरक्त छन्, र यदि अहिले पनि तिमीले प्रायश्चित गर्छौ भने तिम्रो निम्ति राम्रो हुनेछ र यदि तिमी मान्दैनौ भने जानिहाल कि तिमी अल्लाहलाई कदापि हराउन सक्दैनौ र काफिरहरूलाई कष्टदायक सजायको समाचार सुनाइदिनुस् । तर ती मुश्रिकहरू बाहेक जोसित तिम्रो सन्धि भइसकेको छ, र उनीहरूले तिमीलाई अलिकति पनि कुनै प्रकारको नोक्सानी पुऱ्याएका छैनन्, न त कसैलाई तिम्रो विरोधमा मद्दत गरेका छन्, त तिमी पनि उनीहरूको सन्धिको अवधि उनीहरूको साथमा पूरा गर, अल्लाह आत्मसंयमीहरूलाई मित्र ठान्दछ । (सूरतुत्तौबा ३, ४)

र आर्को श्लोकमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ فَمَا ٱسْتَقَـٰمُوا۟ لَكُمْ فَٱسْتَقِيمُوا۟ لَهُمْ ﴾ التوبة: ٧

अर्थ : जबसम्म उनीहरू तिमीसित सन्धिको निर्वाह गर्दछन्, तिमी पनि उनीहरूसित निर्वाह गर । (सूरतुत्तौबा ७)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ خِيَانَةً فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ ﴿٥٨﴾ ﴾ الأنفال: ٥٨

अर्थ : र यदि तिमीलाई कुनै समुदायसित विश्वासघातको आशंका छ भने तिमी पनि उस्तै किसिमले त्यस्ता मानिसहरूको साथमा भएको सन्धिलाई भङ्ग गरिदेऊ । अल्लाहलाई विश्वासघात गर्नेहरू प्रिय छैनन् । (सूरतुल् अन्फाल ५८)

र अल्लाहले शत्रुको चाल क्षल र षडयन्त्रहरूबाट सावधान रहने चेतावनी पनि दिएको छ । अल्लाहको भनाई छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ خُذُواْ حِذۡرَكُمۡ ﴾ النساء: ٧١

अर्थ : हे आस्थावानहरू ! आफ्नो रक्षाको साधन लिइहाल । (सूरतुन्निसा ७१)

र आर्को श्लोकमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَإِذَا كُنتَ فِيهِمۡ فَأَقَمۡتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلۡتَقُمۡ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُم مَّعَكَ وَلۡيَأۡخُذُوٓاْ أَسۡلِحَتَهُمۡۖ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلۡيَكُونُواْ مِن وَرَآئِكُمۡ وَلۡتَأۡتِ طَآئِفَةٌ أُخۡرَىٰ لَمۡ يُصَلُّواْ فَلۡيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلۡيَأۡخُذُواْ حِذۡرَهُمۡ وَأَسۡلِحَتَهُمۡۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ تَغۡفُلُونَ عَنۡ أَسۡلِحَتِكُمۡ وَأَمۡتِعَتِكُمۡ فَيَمِيلُونَ عَلَيۡكُم مَّيۡلَةٗ وَٰحِدَةٗۚ ﴾

النساء: ١٠٢

अर्थ : जब तिमी तिनीहरूमा हुन्छौ र तिनीहरूलाई नमाज पढाउँदछौ भने, यो आवश्यक छ कि एउटा समूह तिम्रो साथमा हतियार सहित उभिराखोस् जब यस समूहले सज्दा गरिसकोस् तब त्यहाँबाट हटेर तिम्रो पछाडी आओस् र अर्को समूह जसले नमाज पढेको छैन, त्यस ठाउँमा आओस् र (सतर्क र सशस्त्र भई) तिम्रो साथमा नमाज पढोस्। काफिरहरू चाहन्छन् कि कुनै प्रकारले तिमी आफ्नो

हतियार र सामानहरू प्रति अलिकति पनि असावधान होऊ, अनि तिनीहरूले तिमीमाथि एक्कासि आक्रमण गरुन् । (सूरतुन्निसा १०२)
र अल्लाहले यस जस्ता अरु धेरै श्लोकहरूमा यसबारे स्पष्टिकरण गरेको छ ।
र रह्यो अन्तरिक नीतिको कुरो त यसको समस्त समस्याहरूको समाधान हो समाजमा अमन शान्तिलाई विस्तार गर्नु, र अन्याय एवं अत्याचारलाई रोक्नु, र हकदारको अधिकारलाई त्यसलाई दिलाउनु, त यसै कुरामा यो नीति निर्भर छ ।
र अन्तरिक नीति जुन कुराहरूमा निर्भर छ ती पूर्णतया छवटा छन्:

पहिलो □ **धर्म** : त इस्लामीय विधानले यसको पूर्णतया रक्षा गरेको छ, यसै कारण रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको थियो:

"من بدل دينه فاقتلوه"

अर्थ : जुन मान्छे इस्लाम धर्मलाई परित्याग गरोस् त्यसलाई बध गरिदेऊ । (यस हदीसलाई बुखारीले इब्ने अब्बासको माध्यमले वर्णन गरेका छन्

किताबुल् जिहाद बाबु ला युअज्जबु बेअजाबिल्लाह ४/२१)

त यस हदीसमा सख्त चेतावनी दिइएको छ त्यसलाई जुन आफ्नो धर्मलाई परित्याग गरेर त्यसलाई गुमाओस् ।

दोस्रो □ **ज्यान** : त ज्यानको सुरक्षाको लागि नै अल्लाहले केसास (समानताको नीति) को आदेश गरेको छ, अल्लाहको फर्मान छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ وَٱلۡأُنثَىٰ بِٱلۡأُنثَىٰۚ فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ مِنۡ أَخِيهِ شَيۡءٞ فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ۝١٧٨ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡقِصَاصِ حَيَوٰةٞ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ۝١٧٩ ﴾ البقرة: ١٧٨ - ١٧٩

अर्थ : हे मोमिनहरू ! तिमीलाई हत्या गरिएको मानिसको सम्बन्धमा किसास (समानताको कानून) को आदेश दिइएको छ स्वतन्त्र मानिसको बदलामा स्वतन्त्र मानिस र दासको सट्टा दास र स्त्रीको बदला स्त्री हो यदि हत्यारालाई हत्या गरिएको व्यक्तिको दाजु भाइको तर्फबाट क्षमादान गरिन्छ भने त्यस उपकारलाई स्वीकार गर्नुपर्छ । हत्या गरिएको वारिसलाई चित्त बुझ्दो तरिकाले माँग गरेमा उचित रूपमा क्षतिपूर्ति गर्नु पर्दछ । यो परवरदिगारको (अल्लाहको) तर्फबाट तिमीलाई सुविधा र कृपा हो । जसले यसपछि पनि सीमाको उल्लंघन गर्दछ, त्यसलाई कष्टदायक सजाय हुनेछ । हे विवेकीहरू ! केसासको (आदेश) मा तिम्रो लागि जिन्दगी छ, जसलेगर्दा तिमीहरू (अनाहक् हत्याबाट) सुरक्षित रहनेछौ । (सूरतुल् बकर: १७८,१७९)

र आर्को ठाउँमा अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَمَن قُتِلَ مَظۡلُومٗا فَقَدۡ جَعَلۡنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلۡطَٰنٗا فَلَا يُسۡرِف فِّي ٱلۡقَتۡلِۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورٗا ٣٣ ﴾ الإسراء: ٣٣

अर्थ : र जुन प्राणीलाई मार्नु अल्लाहले निषेध गरेको छ, त्यसलाई बिना न्यायोचित कारण नमार । र जुन मानिस अत्याचारले मारिएको छ, हामीले त्यसको वारिसलाई (बराबरका बदला लिन) अख्तियार दिएका छौं तसर्थ उसलाई आवश्यक छ कि हत्या (बदला) मा सीमा उल्लंघन नगरोस्, किनभने त्यसो भएमा उसलाई सहायता प्राप्त हुनेछ । (सूरतुल् इस्रा ३३)

तेस्रो मनीष : कुरआनले परिपूर्ण तरिकाले मनीषलाई सुरक्षा प्रदान गरेको छ, अल्लाहको फर्मान छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَٰمُ رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٩٠ ﴾ المائدة: ٩٠

अर्थ : हे आस्थावानहरू ! मदिरा, जुआ बलिस्थान र शगुण पासा यी सबै अपवित्र र शैतानी कुराहरूमध्येका हुन् तसर्थ यिनीबाट टाढा रहनु ताकि मुक्ति प्राप्त गर्न सक । (सूरतुल् माइदा ९०)

र हदीसमा वर्णित छ रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भयो:

"كل مسكر حرام، ما أسكر كثيره فقليله حرام"

अर्थ : प्रत्येक नशीलो पदार्थ वर्जित छ, र जसको अधिक मात्रा उन्मादी बनाओस् त्यसको सानो मात्रा पनि हराम छ ।

अर्थात प्रत्येक नशीलो पदार्थ हराम छ, र जुन कुराको ठूलो मात्रा मान्छेलाई उन्मादी बनाओस् त्यसको न्यूनतम् मात्रा पनि हराम छ । (यस हदीसलाई उपरोक्तको शब्दको साथ इब्ने माजाले वर्णन गरेका छन्, किताबुल् अश्रेबा बाबु मा अस्करा कसीरहू फकलीलहू हराम २/११३४, हदीस

नं. ३३९२, । र हदीसको पहिलो खण्ड (كل مسكر حرام)(प्रत्येक नशीलो पदार्थ हराम छ) लाई बुखारी मुस्लिमले पनि हजरत अबू मूसाको माध्यमले वर्णन गरेका छन्, बुखारी किताबुल् मगाजी, बाबु बअ्सा अबी मूसा वमुआज इलल् यमने कबला हज्जतिल् वदाअ् ५/१०८, र मुस्लिम किताबुल् अश्रेबा बाबु बयाने अन्ना कुल्ला मुस्करिन खमर, वअन्ना कुल्ला खमरिन् हराम ३/१५८५, हदीस नं. २००१)
र मनीषको सुरक्षा गर्ने कारण नै मदिरासेवन गर्ने मान्छेमाथि हद्द (दण्ड) अनिवार्य गरिएको छ ।

चौथो □ वंश : त वंशको सुरक्षाको लागि नै इस्लामले व्यभिचारको दण्ड निर्धारित गरेको छ । अल्लाहको फर्मान छः

﴿ ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِى فَٱجۡلِدُواْ كُلَّ وَٰحِدٖ مِّنۡهُمَا مِاْئَةَ جَلۡدَةٖ ﴾ النور: ٢

अर्थ : व्यभिचारिणी स्त्री, र व्यभिचारी, पुरुष यी दुवैलाई सय-सय कोर्रा हान । (सूरतुन्नूर २)

पाँचौं □ इज्जत सम्मान : त इज्जत र सम्मानको सुरक्षाको लागि नै इस्लाममा आक्षेप र मिथ्यारोपण

गर्ने मान्छेको दण्ड ८० कोर्रा निर्धारित गरिएको छ। अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ثُمَّ لَمۡ يَأۡتُواْ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَ فَٱجۡلِدُوهُمۡ ثَمَٰنِينَ جَلۡدَةٗ ﴾ النور: ٤

अर्थ : र जुन मानिसहरूले सच्चरित्र र पवित्र स्त्रीहरूमाथि व्यभिचारको दोषारोपण गर्दछन् अनि चारजना साक्षीहरू जुटाउन सक्दैनन् भने उनीहरूलाई अस्सी कोर्रा हान। (सूरतुन्नूर ४)

छठौं □ धन सम्पत्ति : र यसको सुरक्षाको लागि अल्लाहले चोरको हात काट्ने आदेश गरेको छ, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقۡطَعُوٓاْ أَيۡدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلٗا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٣٨ ﴾ المائدة: ٣٨

अर्थ : र जसले चोरी गर्दछ, चाहे त्यो पुरुष होस् अथवा स्त्री, तिनीहरूको हात काटिहाल। यो तिनीहरूको कर्मको सजाय र अल्लाहबाट एउटा

पाठ हो र अल्लाह अधिपत्यशाली र तत्वदर्शी छ । (सूरतुल् माइदा ३८)

त स्पष्ट यो भयो कि कुरआनको अनुपालन गर्नुले समाजको अन्तरिक र बाहिरी नीतिको सफलताको ग्यारन्टी मिल्छ ।

आठौं मुद्दा
मुसलमानहरूमाथि काफिरहरूको अधिपत्य

त यो मुद्दा र समस्या रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको युगमा पनि उहाँ सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमका साथीहरूको लागि पनि सन्देहजनक बनेको थियो, त उनीहरूले रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमसित यस बारेमा सोधेका थिए, त अल्लाहले आकाश्य फतवा जारी गरेको थियो जुन उनीहरूको शंका उपशंकालाई समाप्त पारिदिएको थियो । र कुरो यस्तो थियो कि जब उहुदको युद्धमा मुसलमानहरूलाई जुन पराज्य बिहोर्नु परेको थियो यस अवस्थामा कि रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम उनीहरूको माझमा नै थिए, त उनीहरूलाई यो कुरो बुझ्नामा अति अप्ठयारो भयो, अनि उनीहरूले भने कि: बहुदेववादीहरू हामीहरूमाथि अधिपत्य कसरी प्राप्त गर्न सक्छन् जबकि हामीहरू सत्यपथमा छौं, र उनीहरू असत्यमा छन् ? त

अल्लाहले उनीहरूलाई यसको बारेमा सत्यतालाई बताउँदै यसको रहस्यलाई खुलस्त गऱ्यो कि:[1]

﴿أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ﴾ آل عمران: ١٦٥

अर्थ : (यस्तो किन) कि जब तिमीलाई एउटा कष्ट दिइयो, जबकि यसको दुई-गुणा कष्ट तिम्रो हातबाट तिनीहरूमाथि परिसकेको थियो, त तिमीहरू भन्न थाल्यौ कि यस्तो संकट कहाँबाट आइपऱ्यो ? तपाई भनिदिनुस् कि यो तिमीहरूकै तर्फबाट आइपुगेको हो । (सूरतु आले इम्रान १६५)

त अल्लाहको यो कथन (هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ) लाई बिल्कुलै घटित गरेर आफ्नो यस अठोट्लाई प्रष्ट गरिदियो कि:

---

[1] यसलाई इब्ने अबी हातिमले आफ्नो तफ्सीरको १८२२ मा सूरतु आले इम्रान अन्तर्गत हसन बसरीको माध्यमले वर्णन गरेका छन्, र यसको अरु साक्ष्य पनि वर्णित छ ।

﴿ وَلَقَدۡ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ وَعۡدَهُۥٓ إِذۡ تَحُسُّونَهُم بِإِذۡنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلۡتُمۡ وَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ وَعَصَيۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ مَآ أَرَىٰكُم مَّا تُحِبُّونَۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنۡيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمۡ عَنۡهُمۡ لِيَبۡتَلِيَكُمۡۖ ﴾ آل عمران: ١٥٢

अर्थ : अल्लाहले आफ्नो वचन पूरा गरेर देखाइहाल्यो, जब तिमीले उसको आदेशले काफिरहरूलाई मरिराखेका थियौ, यहाँसम्म कि जब तिमीले आफ्नो साहस गुमाउन लागेका थियौ र काममा झगडा गर्न थाल्यौ र उसको आदेशको अवज्ञा गऱ्यौ, यस पश्चात पनि कि तिमीले चाहेको चीज उसले तिमीलाई देखाइदियो । तिमीहरूमध्ये केही त सांसारिक लाभ प्राप्तिको इच्छा गरिराखेका थिए, र केही परलोकको आकांक्षा राख्दथे । फेरि

अल्लाहले तिमीलाई तिनीहरूबाट फर्काइहाल्यौ ताकि तिम्रो परीक्षा गरोस् । (सूरतु आले इम्रान १५२) त यस आकास्मिक फतवा (आदेश) ले यो स्पष्ट पारिदियो कि काफिरहरूको अधिपत्यको कारण उनीहरूको (सहाबीहरूको) आफ्नै करतूत हो, र त्यो करतूत हो मतभेद र रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको अवज्ञा गर्नु, र संसारिक शोभा र स्वर्थतातर्फ प्रवृत्त हुनु । र यो यसरी कि जब युद्धमा मुसलमानहरूको विजय भयो, त जुन वाण चलाउने समूहलाई रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले पर्वतमाथि नियुक्त गरेका थिए यस उद्देश्यले कि शत्रु पिठ्युँको तर्फबाट आक्रमण नगर्न सकोस्, त काफिरहरूको पराज्य पश्चात यो समूह पर्वतबाट तल खस्यो ताकि युद्धमा पाइएका सरसामानलाई एकत्रित गरोस्, र रसूल सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको आदेशको उल्लंघन गऱ्यो, त यसै कारण जीतेको युद्धमा पनि पराज्य बिहोर्नु पऱ्यो । (जस्तोकि यस घट्नालाई बराअ् बिन आजिबको माध्यमले इमाम बुखारीले किताबुल् जिहादको बाबु मा युक्रहु मिनत्तनाजुअे वल् इख्तेलाते फिल् हरबे

वउकूबतु मन् असा इमामहू ४/२६ मा वर्णन गरेका छन् ।)

नव्वौं मुद्दा

काफिरहरूको तुलनामा मुसलमानहरूको दुर्वलता र शस्त्र एवं हतियार र संख्याको कमी

त यसको उपचार पनि अल्लाहले आफ्नो पवित्र ग्रन्थमा स्पष्ट पारिदिएको छ । र यो स्पष्ट गारेको छ कि यदि अल्लाह भक्तमा त्यो निष्ठा हेर्छ जुन त्यसमा वास्तविक तौरले पाइनु अभीष्ट छ, त तिनीहरूको त्यस निष्ठाको प्रतिफल स्वरूप तिनीहरूलाई ती मानिसहरूमाथि अधिपत्यवान बनाइदिन्छ जुन तिनीभन्दा बलशाली हुन्छन् । र यसको उदाहरण यो हो कि जब अल्लाहले बैअते रजिवान (रिजवान नामक अठोट) को मौकामा त्यसमा उपस्थित मानिसहरूको हृदयमा अभीष्ट निष्ठालाई हेर्‍यो त उनीलाई प्रशंसित र भाग्यशाली बनाइदियो । जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝١٨ ﴾ الفتح: ١٨

अर्थ : निश्चय नै अल्लाह मोमिनहरूसित प्रसन्न भयो, जब उनीहरू वृक्षमुनि तपाईसित “बैअत” गरिराखेका थिए। उसले त्यस कुरालाई थाहा पाइहाल्यो जुन उनीहरूका हृदयमा थिए। अत: उनीहरूलाई उसले शान्ति प्रदान गर्‍यो र उनीहरूलाई शीघ्र नै विजय प्रदान गरिदियो। (सूरतुल् फतह १८)

र यो स्पष्ट पारिदियो कि त्यस निष्ठाको परिणाम यो थियो कि तिनीहरूलाई त्यो कुरो पनि प्रदान गर्‍यो जसमा तिनीहरू सूक्ष्म थिएनन्। अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ ﴾ الفتح: ٢١

अर्थ : र तिमीलाई अरु माल समान पनि दियो जसमाथि अहिलेसम्म तिमीले विजय पाएका छैनौ । तर अल्लाहले ती समस्तलाई आफ्नो संरक्षणमा राखेको छ । (सूरतुल् फतह् २१)

त अल्लाहले यस कुरालाई स्पष्ट पारिदियो कि त्यस कुरामा उनीहरू सामर्थ्यवान थिएनन् र अल्लाहलाई यसको पूर्णतया ज्ञान पनि थियो, र त्यो यसकुरामा सूक्ष्म पनि थियो, यसर्थ त्यसले उनीहरूलाई सूक्ष्म नभए पनि सूक्ष्म बनाइदियो र यसलाई उनीहरूको लागि पुरस्कार बनाइदियो र यो यस कारण किनकि अल्लाहले यनीहरूको हृदयको निःस्वार्थ निष्ठालाई हेरिहालेको थियो ।

र यसै कारण जब अहजाबको युद्धमा काफिरहरूले आफ्नो पूर्ण युद्धशैलीलाई कार्यन्वयनमा ल्याई मुसलमानहरूलाई भयभीत गरिदिए र सैन्यनाकाबन्दी गरे जस्को वर्णन अल्लाहले यसरी गरेको छः

﴿ إِذۡ جَآءُوكُم مِّن فَوۡقِكُمۡ وَمِنۡ أَسۡفَلَ مِنكُمۡ وَإِذۡ زَاغَتِ ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلۡقُلُوبُ ٱلۡحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبۡتُلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَزُلۡزِلُواْ زِلۡزَالٗا شَدِيدٗا ﴿١١﴾ ﴾ الأحزاب: ١٠ - ١١

अर्थ : (स्मरण गर) जब शत्रुहरू तिम्रोमाथि-तिरबाट र तिम्रो तलतिरबाट पनि तिमीमाथि आइलागे, र जब आँखाहरू एकटक भइहाले र हृदय कण्ठमा आइपुग्यो ! र तिमीले अल्लाहको बारेमा विभिन्न प्रकारका कल्पनाहरू गर्न थालेका थियौ । यहाँ ईमानवालाहरू परीक्षणमा परे र तिनीहरू पूरै हल्लाइए । (सूरतुल् अहजाब १०,११)

त यस कम्जोरी र रणनीतिको उपचार पनि अल्लाहको लागि पूर्ण निष्ठा र पूर्ण आस्था र विश्वास थियो, जस्तोकि अल्लाहको भनाई छः

﴿ وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾ ﴾ الأحزاب: ٢٢

अर्थ : र जब ईमानवालाहरूले (कुफ्फारका) सैन्य दलहरूलाई देखे त भन्न थाले: कि "यसै कुराको वाचा त अल्लाह र उसका रसूलले हामीलाई दिएका थिए । अल्लाह र उसको रसूलले सत्य भनेका थिए । यस कुराले उनीहरूको ईमान र आज्ञाकारीतालाई झनै बढाइदियो । (सूरतुल् अहजाब २२)

त यस निष्ठाको फल र परिणाम यो थियो जसलाई अल्लाहले यसरी वर्णन गरेको छ:

﴿ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلْقِتَالَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن صَيَاصِيهِمْ

وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعۡبَ فَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ وَتَأۡسِرُونَ فَرِيقٗا ﴿٢٦﴾ وَأَوۡرَثَكُمۡ أَرۡضَهُمۡ وَدِيَٰرَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُمۡ وَأَرۡضٗا لَّمۡ تَطَـُٔوهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٗا ﴿٢٧﴾

الأحزاب: ٢٥ - ٢٧

अर्थ : र काफिरहरूलाई अल्लाहले रिसाएकै अवस्थामा त्यसै फर्काइदियो तिनीहरूले कुनै भलाई प्राप्त गर्न सकेनन् । अल्लाहले स्वयम् मोमिनहरूका लागि यस युद्धमा प्रयाप्त भयो । अल्लाह त बडो शक्तिमान् र अधिपत्यशाली छ। र जुन किताबवालाहरूले उनीहरूको सहायता गरेका थिए, तिनीहरूलाई उनको गढहरूबाट अल्लाहले तल ल्यायो र उनीहरूको हृदयमा हालिदियो कि तिमीले उनको एउटा समूहलाई हत्या गर्दैछौ र एउटा समूहलाई बन्दी बनाउँदैछौ । र उसले तिमीलाई उनीहरूको जमीन र उनीहरूको घर र उनीहरूको मालसम्पत्तिको उत्तराधिकारी बनाइदियो र त्यस भूभागको पनि जसलाई तिमीले जीतेका थिएनौ । र

अल्लाहलाई हरेक कुराको सामर्थ्य छ। (सूरतुल् अहजाब २५-२७)

त अल्लाहले यस्ता स्रोतहरूद्वारा उनीहरूलाई सहायता प्रदान गऱ्यो जसबारे उनीहरू कल्पना पनि गरिरहेका थिएनन्, अर्थात फरिश्ताहरू (स्वर्गदूतहरू) र हूरीद्वारा, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَآءَتۡكُمۡ جُنُودٞ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا وَجُنُودٗا لَّمۡ تَرَوۡهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرًا ٩ ﴾ الأحزاب: ٩

अर्थ : हे मोमिनहरू (आस्थावानहरू) ! अल्लाहले जुन भलाई तिमीमाथि गऱ्यो, त्यसलाई स्मरण गर जबकि सेनाहरू तिमीमाथि आक्रमणको निम्ति (अहजाब युद्धमा) आए, तब हामीले उनीहरूमाथि एक तेज़ हावा (हूरी) पठाइदियौं र यस्ता सेनाहरू पनि, जसलाई तिमीले देख्न सक्दैनथियौ ! र जुन

कार्य तिमीले गर्दछौ, अल्लाहले सबैथोक देखिराखेको छ । (सूरतुल् अहजाब ९)

र यसै कारण यो इस्लाम धर्ममाथि प्रमाण हो कि यदि कुनै दुर्वल र अल्पसंख्यक समूह पनि यस इस्लाममाथि पूर्ण निष्ठाको साथ कायम भइहालोस् भने त्यो बलशाली शक्तिसम्पन्न र ठूलो संख्या भएको नास्तिकहरूमाथि पनि विजयी हुनेछ । अल्लाहको फर्मान छः

अर्थ : कतिपय सानो छोटो टुक्डीले पनि अल्लाहको आदेशबाट ठूलो समूहमाथि विजय प्राप्त गर्दछन् । र अल्लाह सहनशीलहरूको साथमा छ । (सूरतुल् बकरः १४९)

र यसै कारण बद्रको युद्धलाई अल्लाहले निशानी (आयत), प्रतीक (बैयिना), स्पष्ट गर्नेवाला -फुर्कान), भनेको छ किनकि यो युद्ध इस्लामको सत्यतामाथि

प्रमाण र निशानी थियो, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ قَدۡ كَانَ لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ ﴾ آل عمران: ١٣

अर्थ : तिम्रा निम्ति दुई समूह, जो कि (बद्रको युद्धको दिन) आपसमा संघर्षरत भए (अल्लाहको शक्तिको) प्रतीक थियो । एक समूह थियो, जुन अल्लाहको मार्गमा युद्धरत थियो, र दोस्रो समूह काफिरहरूको थियो । (सूरतु आले इम्रान १३)

र यो कुरो बद्रको दिनको बारेमा हो । र यो पनि बद्रको युद्धको बारेमा छः

﴿ إِن كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٤١ إِذۡ أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ

ٱلۡقُصۡوَىٰ وَٱلرَّكۡبُ أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡمِيعَٰدِ وَلَٰكِن لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗا لِّيَهۡلِكَ مَنۡ هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

الأنفال: ٤١ - ٤٢

अर्थ : यदि तिमी अल्लाहमाथि र त्यस कुरोमाथि आस्था राख्दछौ, जुन हामीले आफ्ना भक्तमाथि त्यस दिन उतार्‍यौं, जुन दिन सत्य र असत्य बीच सम्बन्ध-विच्छेदको थियो, जुन दिन दुवै सेनाहरू बीच भिडन्त भयो, र अल्लाहलाई प्रत्येक कुरोमाथि सामर्थ्य प्राप्त छ। जबकि तिमी नजिकको किनारमा थियौ, र उनीहरू टाढाको किनारमा थिए र काफिला (मासिनहरूको समूह) तिमीभन्दा तल थियो । यदि तिमी आपसमा समय निश्चित गरेको भए, तिमी निश्चित समयमा पुग्दैनथ्यौ । तर अल्लाहलाई त एक काम गर्नु नै थियो जो निश्चित भइसकेको थियो, ताकि जो नष्ट हुनुछ त्यो स्पष्ट प्रमाण देखेर

नै विनष्ट होस् र जसलाई जीवित रहनु छ त्यो स्पष्ट प्रमाण देखेर जीवित रहोस् । निःसन्देह अल्लाह राम्ररी जान्दछ र राम्ररी सुन्दछ । (सूरतुल् अन्फाल ४१,४२)

त यो पनि बद्रको दिनको घट्नाको बारेमा हो जसमा अल्लाहले ती केही कुराहरु घटित गऱ्यो जसको वाचा गरेको थियो ।

र यसमा कुनै सन्देह छैन कि अल्पसंख्यक र दुर्वल एवं कम्जोर आस्थावान समूहको सशक्त र भारी संख्यामा भएका काफिरहरूमाथि विजयी प्राप्त गर्नु यस कुरामाथि प्रमाणीकरण गर्छ कि उनीहरू सत्यमा दृढ छन्, र अल्लाहले नै उनीहरूलाई सहायता प्रदान गऱ्यो, जस्तोकि अल्लाहले बद्र युद्धको बखान गर्दै भनेको छः

﴿إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلرُّعْبَ

فَٱضۡرِبُواْ فَوۡقَ ٱلۡأَعۡنَاقِ وَٱضۡرِبُواْ مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٖ ﴿١٢﴾

﴿ الأنفال: ١٢

अर्थ : त्यस समयलाई यादगर जबकि तपाईको पालनकर्ताले फरिश्ताहरूलाई भनिराखेको थियो “कि म तिम्रो साथमा छु । अत: तिमीले ईमानवालाहरूलाई हिम्मत (साहस) बढाउँदै गर । म इन्कार गर्नेवालाहरूको हृदयमा भय उत्पन्न गराइदिन्छु । तसर्थ तिमी गर्दनमा प्रहार गर र उनका औंलाहरूको टुप्पोमा चोट पुऱ्याऊ । (सूरतुल् अन्फाल १२)

र आर्को सूरतुमा अल्लाह यसरी भन्छ:

अर्थ : अल्लाहले बद्रको युद्धमा पनि ठीक त्यस बेला तिम्रो सहायता गरेको थियो, जब तिमी धेरै कमजोर

अवस्थामा पुगिसकेका थियौ । तसर्थ अल्लाहसित मात्र डर जसबाट तिमी आभार प्रकट गर्नसक । (सूरतु आले इम्रान १२३)

अनि अल्लाहले जुन आस्थावानहरूको सहायता गर्ने वाचा गरेको छ तिनीहरूको विशेषतालाई पनि स्पष्ट पारिदिएको छ, ताकि उनीहरूलाई अरु मानिसहरूबाट भिन्न गरोस् । अल्लाहको फर्मान छः

अर्थ : अल्लाहले अवश्य नै उसको सहायता गर्ने छ, जसले उसको सहायता गर्दछ निश्चय नै अल्लाह ठूलो बलशाली सर्वशक्ति सम्पन्न छ । (सूरतुल् हज्ज ४०)

अनि उनीहरूको विशेषताद्वारा उनीलाई अरु मानिसहरूबाट भिन्न गऱ्यो, जस्तोकि अल्लाहको फर्मान छः

﴿ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ٤١ ﴾ الحج: ٤١

अर्थ : यी ती मानिसहरू हुन् कि यदि धरतीमा हामीले उनीहरूलाई सत्ता प्रदान गर्दछौं भने उनीहरू नमाज कायम गर्नेछन् र जकात (धर्मदाय) दिनेछन् र भलाईको आदेश गर्नेछन् र नराम्रो कार्यबाट रोक्नेछन् र सबै कुराहरूको अन्तिम परिणाम अल्लाहको हातमा छ । (सूरतुल् हज्ज ४१)

र हामीले जुन उपरोक्तमा सैन्यनाकाबन्दी युद्धशैली र युद्धरणनीतिको उपचार प्रस्तुत गरेका छौं, त्यो युद्धरणनीतिको उपचारको साथै आर्थिक नाकाबन्दीको उपचार पनि हो, जस्तोकि सूरतुल् मनाफेकूनमा अल्लाहको भनाई छः

﴿ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُواْ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّواْۗ ﴾ المنافقون: ٧

अर्थ : यिनै मानिस हुन् जसले भन्दछन्: कि जो अल्लाहको रसूलको साथमा रहन्छन्, उनीमाथि खर्च नगर, ताकि उनीहरू स्वयं यताउता छरिउन् । (सूरतुल् मुनमफेकून ७)

त जुन कपटीहरूले मुसलमानहरूसँग गर्न चाहेका थिए त्यो आर्थिकनाकाबन्दी सरह थियो, त यसैतर्फ संकेत गर्दै अल्लाहले यसको उपचार दृढ आस्था र निष्ठाको साथ त्यसतर्फ प्रवृत्त हुनुलाई बताएको छ । र अल्लाहको फर्मान छ:

अर्थ : जबकि आकाशहरू र धरतीका सबै खजाना अल्लाहकै हुन् तर मुनाफिकहरू (कपटीहरु) बुझ्दैनन् । (सूरतुल् मुनमफेकून ७)

किनकि जसको हातमा पृथ्वी र आकाशका खजानाहरू छन् त्यो आफूतर्फ प्रवृत्त हुनेवाला आस्थावानहरूलाई विनष्ट गर्दैन उनीलाई असहाय छाड्दैन । अल्लाहको फर्मान छः

﴿ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا ٢ وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسۡبُهُۥٓۚ ﴾ الطلاق: ٢ - ٣

अर्थ : र जो अल्लाहसित डर मान्दछ, अल्लाह उसको लागि उम्कने बाटो सृजना गरिदिनेछ । र उसलाई यस्तो ठाउँबाट जीविका दिन्छ, जसको उसलाई कल्पना पनि हुँदैन, र जसले अल्लाहमाथि भरोसा गर्दछ, त्यो उसको निम्ति पर्याप्त छ । (सूरतुत्तलाक २,३)

र यस कुरालाई यस श्लोकद्वारा पनि प्रष्ट पारेको छः

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦٓ إِن شَآءَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

﴾ التوبة: ٢٨

अर्थ : र यदि तिमीलाई निर्धनताको भय छ भने चाहेको खण्डमा अल्लाहले तिमीलाई आफ्नो अनुग्रहले समृद्ध गरिदिनेछ । निश्चय नै अल्लाह सबै कुरा जान्नेवाला, अत्यन्त तत्वदर्शी छ । (सूरतुत्तौबा २८)

दशौं मुद्दा
हृदय बीच विविधताको समस्या

त यसको उपचार अल्लाहले सूरतुल् हश्रमा यो बताएको छ कि त्यो हो कुरालाई नबुझ्नु । अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴾ الحشر: ١٤

अर्थ : यो यसकारण कि उनीहरू बुद्धिहीन छन् (कुरा बुझ्दैनन्) । (सूरतुल् हश्र १४)

र मनीष र बुद्धिको कम्जोरीको उपचार हो त्यसलाई वह्यको (अल्लाहको प्रकाशना) को प्रकाशद्वारा प्रकाशित गर्नु, किनकि वह्य अल्लाहको प्रकाशना यस्ता हितकर कुराहरूतर्फ पनि मार्गदर्शन गर्छ जससम्म मानिसको मनीष पुग्नुमा सूक्ष्म हुँदैन । अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ ﴾ الأنعام: ١٢٢

अर्थ : के त्यो व्यक्ति जुन पहिले मृत थियो र हामीले उसलाई जिवन प्रदान गर्‍यौं र जसको लागि एउटा प्रकाश उपलब्ध गरायौं जसको साथमा ऊ व्यक्तिहरू बिच हिडने-डुल्ने गर्दछ । के त्यस्तो

व्यक्ति, त्यो व्यक्ति सरह हुन सक्तछ जुन अन्धकारमा छ र कुनै पनि तरिकाले त्यहाँबाट बाहिर निस्कन सक्दैन ? यस्तै अधर्मीहरूको लागि उनीहरूका क्रियाकलापहरू आकर्षक लाग्ने गर्दछन् । (सूरतुल् अन्आम १२२)

त यस श्लोकमा अल्लाहले यो स्पष्ट गरेको छ कि आस्थाको प्रकाश त्यसलाई (हृदय र मनीषलाई) जीवित गरिदिन्छ जुनकि मरिसकेको हुन्छ, र त्यसको लागि त्यो मार्ग प्रकाशित गर्छ जसमा त्यो हिंड्ने छ । अल्लाहको फर्मान छ:

﴿ أَفَمَن يَمۡشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجۡهِهِۦٓ أَهۡدَىٰٓ أَمَّن يَمۡشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٢ ﴾ الملك: ٢٢

अर्थ : त्यो व्यक्ति बढी मार्गदर्शन प्राप्त गरेको छ जो टाउको टेकेर हिँडछ वा त्यो व्यक्ति जसले सोझो (खुट्टा टेकेर) बाटोमा हिंड्छ ? (सूरतुल् मुल्क २२)

र यस जस्ता अरु श्लोकहरू छन् जुन यस कुरालाई प्रष्ट गर्छन् ।

र संक्षेपमा ती समस्त कुराहरू जसमा मानिसहरूका समस्त हितकर कुरा निर्भर छन् तीनवटा छन्:

पहिलो □ **विकारयुक्त र कष्टमय कुराहरूलाई हटाउनु :** जसलाई उसूलका विद्हरू (फण्डामेन्टलिस्टहरूले भौतिक आवश्यकताको नाम दिएका छन्, यसको सार ती छवटा कुराहरूबाट कष्टदायक कुरालाई हटाउनु हो जुन छवटैलाई हामीले उपरोक्तमा वर्णन गरेका छौं अर्थात: धर्म, मनीष, ज्यान, वंश, र माललाई सुरक्षित गर्नु ।

दोस्रो □ **हितकर कुराको प्राप्ति :** जसलाई उसूलीहरू हाजात (आवश्यकता) को नाम दिन्छन् । र यसका थरीहरूमध्ये व्यवसाय, व्यापार, मज्दूरी, पारिश्रमिक, भाडा.... आदि हुन्, र ती समस्त हितकर कुराहरू हुन् जसलाई वैधानिक तरिकाले समाजका मानिसहरू आपसको व्यवहारमा ल्याउँछन् ।

तेस्रो □ **रामो र सराहनीय नैतिकता र शिष्टाचार र बानीबेहोरा एवं अनुष्ठानबाट सुसज्जित हुनु :** जसलाई उसूलका विद्हरू प्रशनसनीय सुधार र परिशिष्ट भन्छन् । र यसका थरीहरूमध्ये प्रकृतिक बानीहरू हुन् जसरी दाह्री पाल्नु, नङ्ग काट्नु, मूँछ काट्नु .... आदि ।

र यसका थरीहरूमध्येको यो पनि हो: घृणित र अपवित्र एवं फोहोर कुराहरूलाई वर्जित गर्नु, र निकट्तम गरीब आफन्तीहरूमाथि खर्च गर्नुलाई अनिवार्य गर्नु ।

र यी समस्त हितकर कुराहरूलाई कार्यन्वयन गर्नुको लागि इस्लाम धर्मभन्दा तत्वदर्शितायुक्त र सूक्ष्म धर्म कुनै आर्को छैन, अल्लाहको फर्मान छ:

अर्थ : अलिफ. लाम. रा. । यो यस्तो किताब हो जसको आयतहरू ठोस छन् र बुद्धिमत्ता सम्पन्न

पनि, र सबै कुराको ज्ञाताको तर्फबाट स्पष्टसंग व्याख्या गरिएको छ। (सूरतु हूद १)

र अल्लाहको शान्ति अवतरित होस् अल्लाहका अन्तिम सन्देष्टा मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लममाथि र उहाँका घरपरिवार र समस्त साथीहरूमाथि र ती समस्त मानिसहरूमाथि जुन प्रलयसम्म उहाँ सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमको अनुशरण गर्नेछन्।

अन्तयमा मेरो अल्लाहसित यो विन्ती छ कि अल्लाह हामी सबैलाई यस बहुमूल्य किताबद्वारा सत्यमार्गलाई अपनाउनुको सुअवसर प्रदान गरोस्, र हाम्रा विगतका पापहरूलाई क्षमादान दिई स्वर्गमा प्रवेश गर्ने भाग्यवानहरुमध्येको बनाइदेओस् (आमीन)।

अनुवादक
अतीकुर्रहमान मुहम्मद इदरीस खान मक्की
कपिलवस्तु नगरपालिका वार्ड नं. ९ महुवा
तौलिहवा कपिलवस्तु (नेपाल)
email- atiqkhannp1982@yahoo.com
सम्पर्क नं. ००९७७९८१९४३७७५८
सउदी मो. न. ००९६६५०१३७२२५४

विषय सूची